

PHONG HOA

RA NGÀY THỨ SÁU

TOÀ-SOẠN VÀ TRI-SỰ: 80, ĐƯỜNG QUAN-THÀNH - GIẤY NÓI SỐ: 874
GIÁ BÁO (Trong nước): 1 Năm: 3\$00 - 6 tháng: 1\$60 - Mỗi số: 7 xu - Ngoại quốc: 1 Năm: 6\$50 - 6 tháng: 3\$50

KIỂM DUYỆT VÀ BÁO CHÍ

NGƯỜI NHỎ ĐEN LỚN VÀ VIỆC

Bỏ quách đi

ONG Hoàng-trọng - Phu nói truyện với một nhà báo đến phỏng vấn về quan trường, có câu: « nếu bỏ quan đi thì lấy gì thay vào! »

Câu trả lời mới thoạt nghe có vẻ chỉ lý lẽ. Ở các nước văn minh cũng như ở nước ta, thế nào cho khỏi có nhà cầm quyền, có nhà hành chính, nhà hành chính, chính là quan vậy.

Chỉ khác có một điều, Là người ta không gọi là « quan », còn bên mình đã vào ngạch hành chính là lên « lớn » cả, tuy còn bé tí tí.

Ở bên Pháp hay ở bên Mỹ, một ông thượng-thư, ngoài những lúc làm trọn chức phận, không có gì khác người thường nữa. Ở bên ta, ông huyện hay ông phủ, ngoài giờ làm việc, vẫn là một ông « quan lớn ».

Những người trong quan trường thành ra một đẳng-cấp đặc biệt trong xã-hội, cách xa những đẳng cấp khác, những mấy vạn trùng. Các « quan lớn », lớn lắm, — dưới các quan không có gì, dưới cái không có gì ấy mới đến lũ dân đen.

Đã phân ra đẳng cấp, thì đi đâu « quan » cũng không chọn lẫn với dân được. Một ông chánh tổng đầu bạc phơ đối với ông huyện non cũng chỉ là thầy, mà bao giờ cũng phải sung con. Đem ông Nguyễn-văn - Vinh hay Nguyễn-phan-Long đặt vào giữa một bọn phủ, huyện, các ông ấy vẫn chỉ là dân, không có ai cúi rạp xuống đất chào « lay quan lớn ».

Cũng vì vậy mà lũ dân ngu ai cũng có cái hi vọng lớn lao, là làm dự chút đỉnh vào quan ngạch, vì vậy là họ tranh nhau lấy ít chức quan lớn nhỏ. Kể có tiền nhiều thì mong làm ông bá-hộ, kể có thêm ít chữ nghĩa thì mong lấy cái hân lâm.

Dần dà, ai là quan đều được dân ngu trọng vọng và ai được dân ngu trọng lại được gọi là quan: quan phán, quan tham, quan nghị, quan...viên, quan...tài.

Ta nhàm. Có trọng đầu ở chức quan, trọng ở chức vị. Ông tổng đốc, đáng để cho ta trọng, có phải vì ông ta là « quan lớn » đâu, chính vì chức vị của ông to, công việc của ông quan hệ mà thôi. Ông Thống-sứ, ông Toàn-quyền, ta trong các ông ấy, có phải là vì các ông ấy là « quan » đâu, chính vì các ông ấy làm Thống-sứ, làm Toàn-quyền vậy. Các ông quan vì thế nào được với các ông ấy. Các ông ấy trên các quan nhiều. Vậy mà người ta lại

gọi các ông ấy là « quan toàn-quyền » quan thống-sứ » không biết rằng gọi thế là hỗn sược với các ông ấy vậy.

Tiếng « quan lớn » đã lập ra một hạng người đặc biệt trong xã-hội, phân chia đẳng cấp một cách vô nghĩa. Còn đợi gì mà không bỏ quách nó đi.

Gọi ông huyện Giai là ông huyện, ông Giai không phải là mất giá trị đi. Trọng ông ở cái chức « huyện » chứ nào có trọng ông ở cái tiếng « quan ». Còn những lúc ông ở nơi tư thất, thì ông không phải là ông huyện nữa, chỉ còn là ông Giai. Vậy thì lúc đó ta cứ gọi là ông Giai, cứ sao ta xưa nay cứ gọi là ông Giai là quan lớn hoài.

Ở bên Pháp, người gọi ông Herriot là ông thượng thư lúc ông ngồi làm việc. Đến lúc ông lui về nhà tư, ông chỉ còn là

ông Herriot. Tuy vậy, ông vẫn được hầu hết nước Pháp trọng, có cần phải là một ông « quan » đâu!

Bỏ tiếng « quan » đi là tự ta cả. Không đến nỗi như viên thông ngôn nào ở tòa thượng thẩm Saigon gọi một viên tri phủ là chủ, ta cứ bình thường gọi các viên chức ngạch hành chính hay tư pháp nam triều là ông cả. Như vậy cũng còn đáng giá chán:

— Ông huyện, ông phủ, ông Bố, ông Tổng Đốc ông thăm phán, ông án sát, ông thượng thư... ông tuốt.

Ông nào già lẽ cổ nhiên ta gọi là cụ, còn « cụ lớn », ta chỉ nên dùng lúc nào gặp một ông già thân thể cao lớn lạ thường mà thôi.

Thực hành sự cải cách còn con này, Phong-hóa từ nay chỉ gọi « các ngài phủ huyện » là ông và mong độc giả Phong-hóa có việc vào « quan », cũng đều gọi các ngài là ông cả, chỉ trừ lúc nào vì một lẽ riêng mà dùng tiếng « quan » thì không kể.

Như vậy, sẽ mất dần cái tiếng « quan », tuy vẫn có « quan » như thường.

Tứ-Lý

Than ôi!

kiểm duyệt

Thôi, từ nay âm dương cách ngã, chúng ta không được thấy mặt phòng kiểm-duyệt nữa: phòng kiểm-duyệt đã bãi hẳn rồi.

Tôi tưởng-tượng đến cảnh phân-ly của những viên-chức phòng kiểm-duyệt, người về Mặt-thám, kẻ lên Toàn-quyền, mà tôi không thể ngăn được giọt lệ thương tâm, bất giác buột mồm mà than rằng:

Than ôi! kiểm-duyệt

Đã biệt nhau rồi

Còn nói chi nữa

Thế là xong đời!

Xong đời kiểm-duyệt, còn đời báo. Tôi nữa mừng nữa lo.

Lo cho vận mệnh của tờ báo vẫn như trứng để đầu đàng.

Mừng là mừng được cái hy-vọng sẽ được quyền tự-do ngôn-luận theo báo chí tây, mừng là mừng có thể giải bày ý kiến về những vấn-đề quan-hệ mà không phải bôi xóa.

Mừng nhiều mà lo ít, vì ta cứ theo Chân, Thiện, Mỹ mà hành-dộng, ta làm đủ bổn-phận của ta rồi, còn lo ngại gì những sự xảy ra về sau.

Tứ Lý

ĐEP, VUI VÀ NHIỀU

SỐ MÙA XUÂN

SẼ RA VÀO NGÀY

Thu' tu' 30 Janvier 1935

(lúc là ngày 26 tháng chạp)

Số 134 đáng lẽ ra ngày thứ sáu 25 Janvier thì hoãn lại đến ngày 30 Janvier mới ra và sẽ là số Tết. Báo nghỉ một số thường là số ngày thứ sáu 1er Février. Số 135 sẽ ra vào ngày mùng 5 Tết (thứ sáu 8 Février) để các bạn có báo đọc ngay lúc đầu xuân

Số mùa xuân sẽ có:

32 TRANG IN TOÀN MÀU ĐỎ
TRANH BÌA IN BỐN MÀU của Tô ngọc Vân
HAI TRANH
PHỤ BẢN IN NHIỀU MÀU của Trần Bình Lộc

Giá bán 0\$20

Có những bài gì kỳ sau sẽ đăng rõ

CUỘC TRƯNG CẦU Ý KIẾN

Về một vấn đề có liên can đến sự sống hằng ngày của các bạn sẽ đăng trong số Tết.

Bản báo tin chắc rằng không một người nào đọc báo mà lại không dự; càng có nhiều người dự bao nhiêu càng có giá trị bấy nhiêu.

MỘT SỰ LẠ

BÀN CỜ LÝ TOÉT

để mua vui thay vào bàn thắng quan Tàu. Một người hay nhiều người chơi cũng được. — Sẽ bán cùng với số Tết như một tập phụ trương.

Mỗi số 3 xu. Biểu các bạn mua năm.

(Vì bàn cờ dự thi này không thuộc về loại thi nào, nên bản báo có đặt thêm một giải thưởng « ý hay » để tặng riêng tác giả)

Cùng các Đại-Lý Báo Phong-Hóa

Về số Tết tiêu tốn kém rất nhiều nên phải in theo một số nhất định.

Vậy các ngài lấy bao nhiêu số ấy để bán trong dịp Tết này xin viết thư cho bản báo biết trước ngày 25 janvier 1935.

Còn ngài nào đến 20 janvier mà chưa trả hết tiền đến tháng Décembre thì bản báo sẽ đình việc gửi báo số Tết.

PHONG-HÓA

Kỳ sau sẽ đăng bài Điều-văn của Tú-Mỡ

HAY NHẤT, DANH TIẾNG NHẤT TẠI SAIGON?

II. — Thuốc Điều - kinh bạch - đới, là một phương thuốc hay hơn hết, các hạ lấy khí huyết làm đầu, nếu khí huyết hư thì sinh ra trăm nghìn bệnh, là tại kinh không đều, tỷ cũng hư hẳn hư nhiệt, cũng hơi độc máu hư nhiễm vào, hay là sinh đẻ nhiều lần hư hống não động tử cung, sinh ra đầu trắng da dưới, đau thắt ngang lưng, hai bên hông, huyết trắng ra nhiều, lúc vàng, lúc đục, có khí lẫn mủ, lẫn máu đen. Nên dùng thuốc này sẽ đỡ ngay, trong người béo da thịt hồng hào, giá thật rẻ, mỗi gói 0\$30, nửa tá 1\$50, một tá 3\$00.

Hai thứ thuốc trên đây đã cứu không biết mấy nghìn người rồi nên Chánh phủ Pháp ở Nam-kỳ mới phê-bằng ngày 23 Janvier 1922. thì quý ngài thấy rõ hay dở thế nào. Có bán tại: Nhatrang: Mộng lương, Quinhon: Hồ văn Bá. Quảng ngãi: Trần Cảnh. Quang nam: Trần-huyền-Mai, Tourane: Nguyễn-hữu-Vinh, Faifo: Hoàng đắc-Vinh, Huế: pharmacie Vĩnh Trường. Quảng trị: Thông Hoạt, Vinh: Sinh Huy, 59 phố Ga, Thanh hoá: Nguyễn đình-Vân, 71, Grand' rue. Nam định: Việt Long, 28, rue Chapeaux, Haiphong: Nguyễn văn Minh, 20, B^e Bonnal. Hanoi: Nguyễn văn Đức, 11, rue des Caisses và khắp Bắc, Trung, Nam, các nơi buôn thuốc Annam ta đẹp có bán.

Mua buôn, lãnh đại lý do: Pharmacie ÔNG-TIÊN Annam dược phòng, 82-84-86-88, rue P. Blanchy Prolongée Phú-nhuân - Saigon (Cochinchine)

TAM QUỐC TÂN HỒI DIỄN NGHĨA

(Tiếp theo)

HỒI THỨ HAI
 Đồng-thái-Hậu mừng nhứt Hà-hậu
 Quan-vân-Trường chém chết Hoa-hùng

Ồi về bọn hoạn quan Trương-nhượng, Tào-tiết, Kiên-thạc, cả thầy mười người gọi là mười quan thường-thị kéo cánh làm gian. Vua Linh-đế tin dùng Trương-nhượng đến nỗi gọi là á-phụ.

Mười kẻ thường thị chuyên quyền, ghét người hiền, yêu kẻ nịnh, chỉ trọng của dút, triều chính thành ra mỗi ngày một suy đồi, trong ngoài chỉ thấy có quan tham, lại những. Muốn ra làm huyện lệnh hay đô úy, không cần phải đỗ hiệu-liêm hay tú-tài, chỉ cốt có vài ngàn-bạc đem biếu lũ thường-thị là đủ. Có ông thư-ký phải mất tới vạn bẩy mới được bổ làm chức huyện-lệnh: thiên-hạ gọi ông ta là ông huyện vạn bẩy.

Cách chọn lọc quần thần như vậy, nên quan sinh ra tham, lại sinh ra những. Ai ai cũng đòi ăn tiền cả. Những khố ăn tiền càng ngày càng nhiều: thời thì cái khố rách của thằng đánh rậm, cái váy đụp của mũ bán thịt lợn, quan nào ăn được đều có tiếng khen là tài giỏi. Những quan thanh liêm đều bị thải về quê quán, còn nịnh thần thì mỗi ngày mỗi đông và mỗi lần gặp tham tang là một lần thăng chức.

Hoàng phủ Tụng, Chu-Tuấn, có công đánh giặc khải vàng ngày trước, không chịu lẽ dút đều bị cách. Quan giám-nghi đại-phu Lưu Đào, quan tư-đồ Lưu Đàm vì can vua đều bị bỏ ngục.

Còn Hà-Tiến có em gái tiến vào cung lấy vua và được bọn thường-thị che chở, nên đương bán thịt lợn nhẩy tốt lên chức đại-tướng quân.

Đến lúc vua Linh-đế thăng-hà, Hoàng tử Điện là con Hà-Hậu lên ngôi, mẹ vua Linh-đế là Đồng-thái-hậu lâm-triều phán đoán, có ý chuyên-quyền. Hà thái-hậu bèn sửa một tiệc yến trong cung mời Đồng thái-hậu đến dự.

Rượu ngà ngà say, Hà thái-hậu đứng dậy nưng chén rượu vang, vái mà thưa rằng:

— Chúng ta là lũ đàn bà không nên tham dự đến chính-quyền, chỉ nên yên ở nơi cung cấm, mặc cho các nguyên lão đại-thần định đoạt việc triều chính.

Đồng thái-hậu nổi giận mà rằng:
 — Mi nói vậy thì hủ lắm. Chúng ta cũng tai mắt, cũng trí thức như bọn đàn ông thì ta phải bình-dẳng bình-quyền với họ mới phải chứ! Mi thử dương mắt ra mà xem: phụ-nữ ta bây giờ khác xưa nhiều rồi. Đi bộ, đánh quần vợt, nhảy dăm, đá bóng, đều được cả: vậy về mặt thể dục, ta không kém gì bọn tu mi. Về mặt trí thức cũng vậy, đàn bà cũng có người đỗ đến tú tài, cử nhân, cũng biết diễn thuyết như đàn ông. Vậy bắt tù ở trong cung cấm, chẳng hóa ra trái với sự văn minh lắm sao?

Hà hậu cãi:
 — Đàn bà cốt nhất là biết nấu cơm cho ngon, canh cho ngọt, giúp đỡ cho chồng. Thế nào là tam tông, tứ đức. Đồng thái hậu bèn mắng:

— Ta đã gói ghém tam tông lại như cô Kiêm và vất số rồi. Mi hủ lắm!

Hà-hậu nổi giận mắng lại:
 — Mi làm thế còn gì là luân thường, phong hóa nữa.

Đồng-hậu càng tức lại nhứt mớ Hà-hậu:

— Cái đồ nhà mi bán thịt còn có kiến thức gì mà...

Thế rồi hai vị quốc mẫu cãi nhau một trận đả độn, đến bây giờ dễ thường cũng chưa thôi.

Sau lũ hoạn quan bị giết, quan thứ sử Tây-lương là Đồng-Trác lại chuyên quyền, bỏ vua Thiếu-đế lập Trần-lan-Vương.

Điền quân hiệu úy là Tào-Tháo mộ quân lập tờ chiếu giả đi các nơi để đánh đổ Đồng-Trác. Tào-Tháo nổi tiếng

là tay cơ biến quyền mưu từ hồi còn nhỏ. Thấy bói Lợn ở chợ đường cái xem tướng Tháo có nói với Tháo:

— Anh ở đời thái bình thì là một người bề tôi giỏi, mà ở đời loạn là một đũa gian hùng.

Tháo nghe nói cả mừng. Tờ chiếu giả của Tháo đưa đến các quận, các chư hầu đều khởi binh hưởng ứng, bèn lập Viên-Thiệu làm minh chủ.

Hôm sau bàn xây một cái lầu cao ba tầng, chung quanh cắm cờ ngũ phượng, trên cắm cờ mao trắng, vót vàng, cùng binh phù, tướng ấn mời Thiệu lên đàn.

Sau một hồi trống, tiếng kèn quốc ca nổi lên rất hùng tráng như sau:

— ... *Này ai ơi, này có muốn...
 Vào nghe kèn chúng tôi cho xường...*

Chú tiểu Nguyễn năng-Quốc
 hội-trưởng hội Phật-Giáo.

*Này ai ơi, này có muốn
 Vào nghe kèn chúng tôi.
 Đến khi tôi sức xong rồi
 Thời tôi làm hết hơi, hết sức...
 Đến khi tôi sức xong rồi...
 Thời tôi làm hết hơi...
 Mừng! mừng thật lực!
 Mừng! mừng thật lực!*

Đoạn bản mười hai phát súng thâu công mừng.

Thiệu sóc áo, đeo gươm chững chạc bước lên đọc một bài diễn thuyết hùng hồn, rồi cùng với chư hầu sáp huyết. Nhiều người nghe lời khẳng khái, cảm kích đến ứa nước mắt.

Hôm sau, Viên-Thiệu tiến quân. Thái thú Trương-sa là Tôn-Kiên làm tiên phong, bị bộ tướng của Đồng-Trác là Hoa-Hùng đánh tan, rơi mất cả mũ chóp đỏ.

Được tin, Viên Thiệu cả kinh hộc chư hầu đến thương-nghị.

Bỗng thấy thám-tử về báo rằng:

— Hoa-Hùng đã đem quân thiết-ky đến cửa trại thách đánh, co cầm gậy gươm cao mũ của Tôn thái-thú, mắng nhứt om-sòm.

Thiệu hỏi:

— Có ai giám ra đối-dịch với Hoa-Hùng không?

Một tướng đứng sau Viên-Thiệu là Du-Thiệp bước ra nói rằng:

— Tiểu-tướng xin đi.

Thiệu cả mừng, bèn sai Du-Thiệp ra trận.

Một chốc có tin báo:

— Du-Thiệp đấu với Hoa-Hùng chưa được ba hiệp đã bị chém làm hai đoạn. Mọi người đều sợ hãi hết hồn.

Phan-Phượng, thượng tướng của thái thú Hàn-Phúc, xin ra cũng bị chém nốt.

Bỗng một người ở dưới thềm kêu lớn lên rằng:

— Tiểu tướng xin đi chém đầu Hoa-Hùng dâng nộp dưới trướng.

Mọi người đều nhìn xem ai thì hóa ra Quan-vân-Trường.

Thiệu hỏi:

— Hiện làm chức gì?

Công-tồn-Toàn đáp:

— Hiện theo Huyền-Đức làm linh lệ.

Viên Thuật quát lớn mắng rằng:

— Mày khinh chư hầu chúng tao không có tay đại tướng sao? Cái ngữ một tên linh lệ sao dám nói bậy. Tả, hữu đánh đuổi nó ra.

Tào Tháo vội ngăn lại mà rằng:

— Công-lộ hãy người giận. Người ấy dám nói khoác, tất có dũng lược hơn người.

Tháo sai rót một cốc rượu sâm banh còn đầy bọt mời Vân-Trường uống rồi hãy lên ngựa.

Vân-Trường nói:

— Rượu hãy để đấy, tôi trở về bây giờ.

Bèn cầm đao nhẩy lên mình ngựa ra trận.

Mới trong giây lát, bỗng nghe tiếng trống vang trời, tiếng reo dậy đất, chư hầu ai cũng thất kinh, đương sắp sai thám tử dò xem thì tiếng nhạc ngựa

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0\$30 một ống. Bệnh giang-mai, bệnh hạch lên soái, nóng rét, đau xương, rất thịt, rức đầu nổi mề-đay, ra mào gà, hoa khế, phả lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến hiệu, không hại sinh dục. Cũng 0\$30 một ống. Xin mời quý bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giấy-thếp đến tận nơi.

HỒNG-KHÊ ĐƯỢC-PHÒNG, 88, Route de Huế (số cửa chợ Hôm) HANOI — Téléphone 755

ĐẠI-LÝ — Haiphong, M. Đức, 73, Belgique — Namđinh, Lich sinh Đường, 190, phố Khách — Sơn-tây, Xuân Hai libraire Lạc-sơn — Cao-Bằng, Vinh Hưng, 58, phố Thềm Yênbay, Đông Tuấn — Lao-Kay, Đại An — Vinh Huế, Tourane, Bazar Bát Tiên — Saigon, Đức Thắng, 148, Albert 1er Dakao — Pnompenh, Hồng Bằng — Nhatrang, Sơn giang 12, Rue Marché — Vientiane, maison Ân Ba. Còn nhiều nơi nữa không thể kể hết, các nơi muốn mua buôn hoặc làm Đại-lý xin viết thư về thương lượng.

đã từ ngoài về đến trung quán. Văn-Trường cầm đầu Hoa-Hùng ném huych xuống đất.

Trong cốc sấm banh, bọt hãy còn trắng xóa.

Đời sau có thơ khen rằng :

Trước trận vang trời tiếng trống rung,
Ra tay chớp mắt chém Hoa-Hùng.
Chư hầu ai cũng lòng kính phục,
Nâng cốc sấm banh bọt trắng bong.

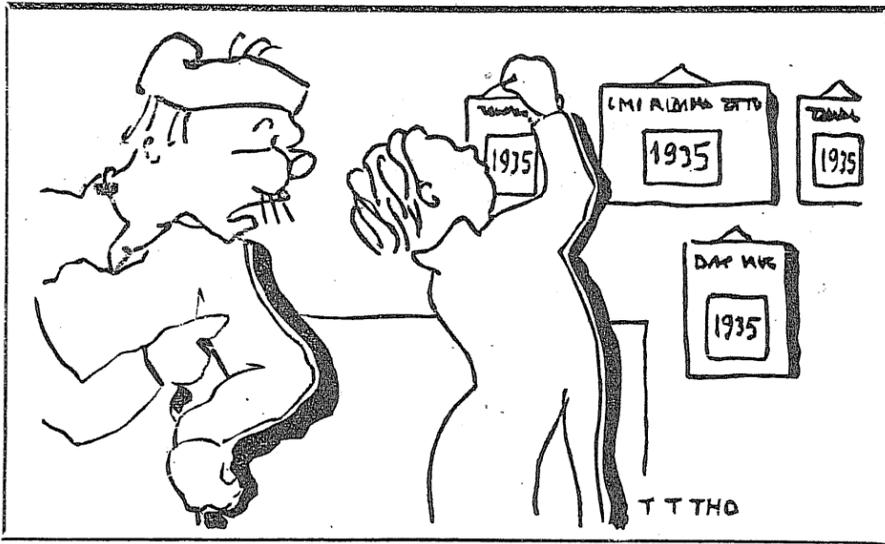
Muốn biết sự thể thế nào, xin xem hồi sau phân giải.

Lời bàn của cô Nguyễn-thị-Kiểm

Đồng-thái-hậu là người tài giỏi, tiếc không gặp thời.

Ở dưới cái chế độ phụ-nữ bị áp chế, — chính ngay phụ-nữ như Hà-hậu cũng bênh vực quyền lợi của bọn nam tử—thì một cây làm nên non sao được. Một mình mình đứng ở trong gian nhà toàn hủ mắm thì thơm tho sao được ! Đáng giận thay !

(Còn nữa)

L. T. — Sao máy hoang thế, treo một quyền thôi, còn để dành sang năm mà treo.

Hễ anh nào hơi dục dịch định kháng cự, dù chỉ kháng cự bằng lời không đâu, thì chỗ quen biết đã can ngăn, thì thăm bảo « Đừng mó...vào ! »

Thế mà một người dám mó. Người đó là một « thằng điên ». Cứ việc hẳn ta đã dám làm, thì thiết tưởng có lẽ hẳn ta điên ăn người, hay hơn nữa, điên ăn viên huyện.

Đầu đuôi câu chuyện như thế này : Một buổi hầu, một người đến nha môn nộp đơn kiện chánh hội làng mình. Viên huyện xem đơn cười ha hả vì viên chánh hội bị kiện lại chính là kẻ đã ký tên vào đơn kiện ông ta, mà ông ta vẫn còn căm tức, tuy viên chánh hội đã bị khiển trách.

Viên huyện liền bảo viên lục sự lấy cung. Nhưng lời tên kia cung khai những nhit chẳng ra sao, cái đó chỉ vì một lẽ là nó điên, điên thực. Nhưng nào ông huyện có biết đâu là nó điên thực. Ngài chỉ biết lời cung của nó không có nghĩa lý gì hết, nên ngài gắt ốm tối, rồi ngài sé tờ cung ra làm bốn mảnh vứt xuống đất, tuy trong đó đã có đủ chữ ký của người khai và người hỏi là viên lục sự.

Đoạn, ngài đọc cho tên kia theo mà khai.

Hắn rất ngoan ngoãn làm theo ý quan, vì thế quan bằng lòng lắm.

Nhưng có điều ngài không bằng lòng, là nửa tháng sau ngài bị khiển trách ghi vào lý lịch vì tội sé tờ cung khai của dân dề vôi tiền, tuy ngài chẳng vôi tiền bao giờ : Tờ giấy ngài sé vứt xuống đất, tên điên kia đã nhân lúc mọi người không lưu ý đến mà nhặt nhanh đủ mảnh, đem gián lại gửi lên tòa Thống sứ để khiếu nại.

Từ đó, đi đâu tên điên cũng khoe khoang là nó giỏi pháp luật và giả lý sự.

Có lẽ nó giỏi thực đấy, vì nó điên.
NHỊ-LINH

CUỘC ĐIỀM BÁO

Làng báo với Kiểm-duyet

TỪ ngày có nghị-định bỏ Ty kiểm-duyet, các nhà viết báo đều lấy làm vui-mừng, vui-mừng vì không phải bó buộc trong lời nói, và có lẽ vui mừng hơn nữa, vì sẽ được nhận hết cái trách nhiệm những lời nói của mình.

Người ta âu-yếm, ân-cần chia tay với các ngài trong Ty kiểm-duyet, và ao-uớc một cách sốt sắng rằng không bao giờ sẽ lại còn được gặp các ngài nữa.

Vì sự gặp gỡ ấy không có ích-lợi gì. Các nhà viết báo hãy còn nhớ đến những lúc ngạc-nhiên—ngạc-nhiên là phải lắm — khi thấy bài mình viết ở Kiểm-duyet về khác hẳn bài ấy trước khi đưa đến Kiểm-duyet. Đó là một sự lạ, mà sự lạ ấy thường làm cho các nhà viết báo phải thổ giải.

Vì vậy, toàn là vui-vẻ, sung-sướng trong cuộc phân-ly này — Tuy rằng có đôi-chút lo, lo vì trách-nhiệm nặng nề hơn, nhưng cái lo ấy không thấm đâu với cái mừng được chắc rằng bài mình viết ra sao, sẽ được đăng lên báo như vậy.

Nhưng thực ra, Ty kiểm-duyet đã phải chịu nhận nhiều cái lỗi không phải ty ấy gây ra — Người ta đổ tội cho kiểm-duyet cũng nhiều. Tôi còn nhớ có xem bài văn của một nhà văn-sĩ mà không hiểu, không hiểu vì câu văn không có nghĩa-lý gì cả. Sự vô-nghĩa ấy, nhà văn bạn tôi, bảo đó là tại ty kiểm-duyet ác-nghiệt kia đã làm cho câu văn mất nghĩa — Ông ta chép miệng than rằng :

— Câu văn hay như vậy mà « họ » chữa chẳng ra sao cả, anh tình có đáng buồn, đáng chán hay không mới được chứ ?

Đáng buồn, đáng chán thực cho những nhà văn ấy, vì ngay lúc bấy giờ, tôi đã có ý ngờ rằng lời đó không phải tại ty kiểm-duyet, mà chính ở cái bí của nhà văn vớ y.

Bây giờ, những nhà văn như ông bạn tôi ấy, thực không đổ lỗi cho ai được nữa nhé ! Còn có người xếp chữ đó, những người xếp chữ từ xưa đến nay nhiều lỗi quá, nhiều đến nỗi không còn có ai tin nữa.

Trước sự vui-mừng của làng báo, riêng có ông Nguyễn-chánh-Sắt ở báo Lục-tỉnh trong Nam lấy làm lo.

Ông ta vừa lấy làm lo, vừa lấy làm buồn. Buồn vì mất ty kiểm-duyet mà ông cho là một người bạn hiền-lương (nguyên-văn!) của làng báo, lo vì làng báo từ nay trở đi, than ôi! sẽ không có người nâng đỡ giu giữ nữa :

... « Ty kiểm-duyet là một bạn hiền của anh em trong làng báo chúng ta — mỗi ngày hằng đề ý trông nom, coi chừng coi đỡ chúng ta, giữ chừng giá y đuổi cho chúng ta, không để cho chúng ta, vì đường trốn chạy mau mà chạy cho quá hợp... »

Ôi ! cái thằng bé con « làng báo » kia, mi từ nay mất người vú nuôi, vú sữa, còn lấy ai trông nom săn sóc cho mi nữa !

Như vậy ông Nguyễn-chánh-Sắt lo cũng là phải, vì ông cho làng báo là một bầy con nít, mà chính ông cũng tự nhận là một đứa con nít, cần phải có người săn-sóc mới được — Nếu không, nếu không « được người ta nói đây thả lỏng cho, rồi quá vội mắng mà cứ việc chạy rong... » thì nguy lắm đó !

Ông Nguyễn-chánh-Sắt thực là đáng thương. Đáng thương vì mấy lời ông viết đó là « mấy lời thành thật, xin anh em làng báo biết cho ».

Chúng tôi vẫn biết cho ông đấy chứ. Nhưng cũng không thể ngờ rằng ông đã viết :

... « Nay tuy anh em trong làng báo chúng ta đã từ già mấy ông trong tòa kiểm-duyet rồi thì mặc dầu, nhưng mà cái duyên vẫn hãy còn dài, cái nợ bút nghiên tương cũng còn có ngày gặp-gỡ... »

Không nên tưởng ! Không nên tưởng ! Ông Sắt, ông hãy còn tưởng thế cơ à ?

Thạch-Lam

TỰ LỰC VĂN ĐOÀN
PHONG HÓA TUẦN BÁO
GIÁM ĐỐC: Nguyễn-Trường-Tam

Mua báo kể 1 đến 15 và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về
Ô. Nguyễn-Trường-Tam

THẮNG DIÊN

VIÊN huyện ấy to thần thế lắm : Cả hàng huyện kiện mà không núng. Viên ấy bảo bọn thơ lại : « Chúng nó lại định châu-chấu đá voi, trụng chọi với với đá ! Phải biết ! trêu vào tay này thì phải biết ! »

Lời dọa nạt của viên huyện quả thực công hiệu ngay. Trong huyện có tám người chánh tổng thì ba người phải cách, năm người phải từ dịch. Còn bao nhiêu chánh, phó lý, chánh, phó hương hội, khán thủ, trương tuần, thủ quỹ, thư ký đều bị hoặc bãi, hoặc khiển trách tuốt.

Từ đó, oai quyền viên huyện càng hồng hách. Người ta bảo ông hét ra lửa, mà lửa đây, ngoài nghĩa lửa cháy ra, lại có một nghĩa khác nữa, thiết thực hơn, hợp với vấn đề lý tài kinh tế hơn. Ấy là chưa kể nghĩa đen của tiếng hét đấy : vì ông ta được thể bổng bị cái bệnh hết to lắm. Luôn luôn ông ta mắng dân, chửi dân, đe dọa tù dân.

— Á, chúng mày thấy tao dễ, chúng mày nhờn à ! ông thì tổng cồ chúng mày vào nhà pha. Chúng mày coi gương đấy, bọn kỹ-dịch hàng huyện chúng mày vừa nho nhoe, ông đã trị cho hết thờ.

Vì vậy, dân sợ sệt lắm, sợ ép hẳn một bề.

Tuyệt hệt bệnh lậu, giang

KIÊN TINH TRIẾT NỌC

Thu thuốc Kiên tinh triết nọc số 68 của nhà thuốc **Bình-Hưng**, ai là người chẳng biết. Như các người phải chứng **Lậu, Giang**, đi nọc còn lại, nước tiểu khi trong, khi vàng, hay thức đêm, làm công việc gì nhọc mệt, hình như bệnh phục phát. Có người lại thấy đau xương, mình mẩy mỗi mệt, mà bệnh giang thấy giắt thịt, nổi mụn đỏ, có khi tóc lại hay rụng. Thì dùng ngay thuốc **Kiên tinh triết nọc** giá 1\$50 một hộp là khỏi. (nhé 4 hộp, nặng 8 hộp) còn người bệnh mới phát (periode aigue) sưng, tức, buốt, đau, đi đại đi tiểu; dùng thuốc **Lậu số 58** 0\$50 một lọ, chừng 5, 6 lọ là khỏi hẳn

Bình Hưng 67, NEYRET (phố của Nam) HANOI (xế chợ cửa Nam trông sang)
Có phát sách thuốc nói về các chứng bệnh, khắp mọi nơi, ai muốn xin, hoặc hỏi về bệnh gì xin đính theo timbre 0\$05

THẦY TƯƠNG

MINH NHƯ KÍNH

lại mới sang

Năm ngoài thầy đã nổi danh ở Hà thành. Thầy về Tàu thăm nhà nay mới sang. Thầy cũng đã từng đi du lịch các nơi như Xiêm La, Ai Lao, Cao Mên, và Trung Nam Bắc Kỳ, ai cũng biết tiếng thầy học đạo chính tông, rất tinh tường về khoa tướng số.

Trong đời người cần phải biết những điều quá khứ, vì lại như muốn tránh giữ, gặp lành tài lộc may mắn thế nào, muốn mang con cái, cầu việc hôn nhân—gia trách âm phần, vậy ai muốn rõ—nên mau mau tìm đến thầy, thầy sẽ đoán cho mà nghe. Giá cả tinh phải chăng. Hiện thầy **Minh như Kính** ở 55 phố Hàng Đào, Hanoi.

ĐẤT NÚT CON... MỘT DÂN.

(Tiếp theo bài Giới sinh ông trưởng giả)

của TỬ-LY

☉ các nước khác chỉ có dân. Ở nước ta không những có dân, lại có một dân nữa. Thật là một điều vinh hạnh cho ta đã riêng sản xuất ra được một hạng người biết khoét, biết đục, mà chỉ biết khoét, chỉ biết đục. Không phải tự nhiên ai cũng biết đục, biết khoét, phải công phu lắm mới thạo được nghề, phải nhẫn nại, chăm chỉ, khéo léo, phải trăm phương ngàn kế, có khi phải xuất vốn ra nữa. Thả sản sắt, bắt cá sộp, đó là câu đầu lưỡi của bọn một dân. Mà bao giờ cá sộp cũng về họ.

Họ ở toàn những địa vị ăn trên ngồi chốc, chỗ nào có thể «chăm, mút» được là có họ. Họ không có đoàn thể gì, nhưng họ giống nhau lắm, giống nhau từ lời ăn tiếng nói cho đến cách đối phó với lũ ngu ngốc là cái môi ăn của họ. Họ phải có cái đức tính cốt yếu như nhau — cái đức tính của phái trưởng giả — cái đức tính ích kỷ. Phải biết yêu mình, trọng mình, phải thương mình, mến mình, còn ngoài ra, mặc. Không có gì đáng kể cả, ngoài họ ra. Người khác khổ sở vì họ, tù tội vì họ, họ cho là một sự dĩ nhiên, không bận đến lỗ chân lông họ.

Luân lý đối với họ chỉ là một cách để lừa dối bọn dân ngu, pháp luật đối với họ chỉ là một cái lưới để họ chằng lũ dân đen, họ dùng để thu tiền tài của hàng vạn con người thật thà, chỉ biết làm lấy mà ăn.

Người nào đã lý hội được môn triết học cao siêu ấy mới có thể làm một nhà một dân có tài được. Đã thành tài, thì cứ việc thả ngôn ra câu, là giàu, nghèo, dân họ đem đến dâng nộp đủ thứ: họ bán nhà bán cửa, bán vợ họ con đi mà đem đến cho các «mọt» đục, khoét. Mà thế nào mọt cũng khoét được, cái gì mọt cũng khoét được: từ con trâu, thúng thóc của anh giai làng cho đến cái khố của anh đánh dậm, cái váy của chị mò cua.

Nhưng thế nào mới thành tài?

Phải khéo léo, xu phụng người trên để mượn lấy oai hùm, phải tìm lấy nơi quyền quý mà nương dựa. Chẳng thế mà có nhà «mọt dân» phải bỏ tiền hàng trăm, hàng nghìn lo lấy một chức... đầy tớ, chẳng thế mà biết bao nhiêu người luồn lụy nịnh hót để mong lên chức... chân tay. Họ hết sức nhẫn nại, hết lòng chiều chuộng nơi quyền quý, khinh bỉ hay mắng nhiếc họ thế

nào, họ cũng chịu đựng được, đến đức phật ngày xưa cũng không chịu khó được như họ. Họ chịu khó cho đến bao giờ họ lấy lòng được một ông «thầy», dẫu họ phải hy sinh cả danh dự, cả đến vợ, con họ nữa, họ cũng sẵn lòng!

Đã đạt được mục đích rồi, tha hồ cho họ tự do... tự do soay bộn dân đen. Tha hồ cho họ tìm mưu meo qui quyết xâu xa để đạt lấy lý tưởng của nghề họ: là đục khoét. Có khi họ ngọt như mật, có khi họ rắn như sắt, họ đi tìm mồi ngon, họ moi họ ăn. Thiên hô bát sát, có lúc họ lên giọng đồng dục «lòe» dân: Việc này phải có tôi mới xong, mà số tiền anh đưa cho tôi, tôi còn phải đưa chỗ khác, chứ tôi có lấy đồng nào, tôi chỉ thương hại anh mà làm phúc đó thôi!

Họ thương hại thật, nhưng họ thương hại họ, mà số tiền họ lấy của dân đen, họ đưa chỗ khác thật, nhưng chỗ khác ấy là túi áo họ...

Lòng thương người của họ thật là quảng đại, thật là chính trực, đáng phục, đáng quý. Họ lấy tiền của dân là làm phúc cho dân, mà cả đến lúc họ thua hàng trăm, hàng chục trong sông phán thán hay sông sóc đĩa cũng là vì

làm phúc cho dân cả. Thảo nào mà dân trọng họ, kính họ, sợ họ.

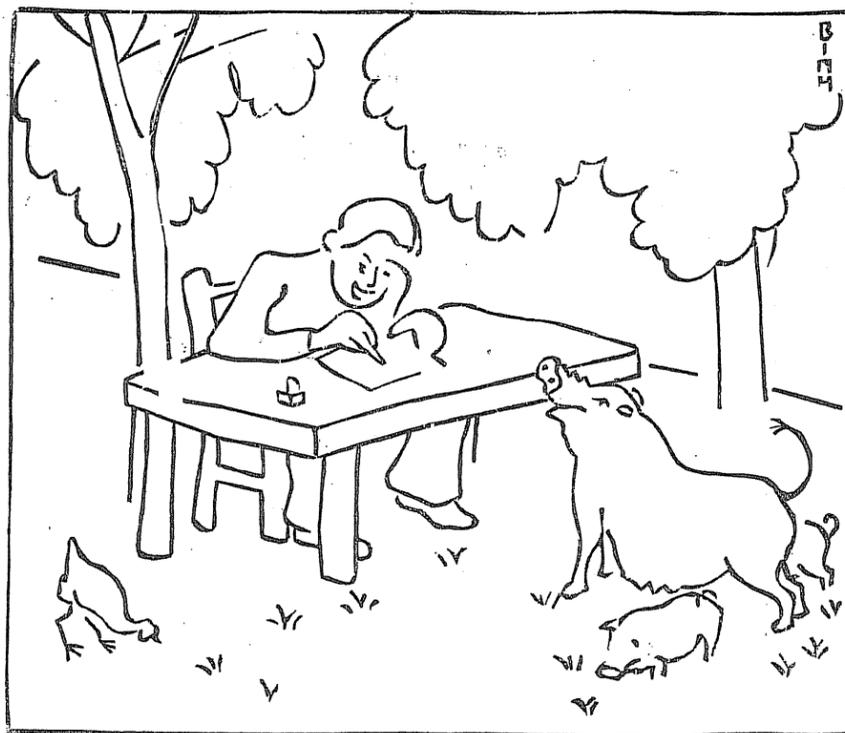
Có lẽ sợ họ nhất. Vì rằng của đau con sót, các nhà «mọt dân» làm phúc mà lấy tiền chớ thật, song cứ làm phúc mãi, thì có ngày hết phúc. Cho nên cũng có anh dân ngu dần muốn rũ cái «phúc» của họ đi, nhưng e nổi ếch ngồi đáy giếng, tắm thân kiến, muỗi đánh phải để cho họ sinh «phúc» mãi.

Dân không có họ không xong, mà không có tiền cho họ cũng không xong.

Không có họ, dân sẽ an cư lạc nghiệp, làm ăn mỗi ngày mỗi thịnh vượng thì nước nhà mỗi ngày một cường phú mất. Thế cho nên phải có họ, có họ để cho dân được ném mùi khở sở, gian lao, để cho nước thành ra nghèo nàn sơ sác, đó mới là sự đáng mong.

{Công trạng của bọn một dân đối với xã-hội như thế đấy. Thực là to tát, đáng ghi vào xử xanh.

Có người hỏi: họ tử công phu mới đục, mới khoét được, sao họ không đem cái công phu ấy với cái tinh thần nại của họ mà mưu việc tự sinh tồn, làm lấy mà ăn?

Trong khi anh viết thư này cho em thì hình như anh thấy em đang đứng trước mặt anh mỉm cười.

— Nhưng nếu thế, họ đã hóa ra một hạng dân chăm chỉ làm lụng, có ích lợi cho xã-hội mất còn gì. Mà họ nào có cần ích lợi cho xã-hội, họ chỉ cần ích cho họ.

Phải biết: đạo đức còn có giới hạn. Trên lòng nhân từ của vua Nghiêu, trên tri tu thân của đức Khổng, ta không thấy gì nữa. Chứ đến lòng xâu xa, dè mạt của loài người thì không biết đâu là bờ.

...Nhất là tấm lòng thương người của bọn một dân.

Tử Ly

Đời Nay

ĐÃ XUẤT BẢN

hai cuốn sách mới:

MÁY VẦN THƠ của Thế-Lữ và TIẾNG SUỐI REO của Khái-Hưng

1- VỀ MÁY VẦN THƠ, ngoài những cuốn dành riêng cho các bạn đặt tiền trước, in hai màu trên giấy thượng hạng, chúng tôi lại theo ý muốn nhiều người cho ra thêm những cuốn một màu trên giấy thường, giá bán 0\$60 một cuốn.

Những cuốn in hai màu không bán.

2- TIẾNG SUỐI REO là một tập truyện vui của Khái-Hưng, dày 140 trang, giá bán 0\$40.

Mua sách gửi tiền trước về ông Trần Khánh Giur, giám đốc nhà xuất bản ĐỜI NAY.

Nếu mua cả sách lẫn báo thì có thể gửi về ông Nguyễn Tường Tam giám đốc báo Phong hóa.

Nhưng về việc mua sách, gửi riêng về ông Trần Khánh Giur thì vẫn tiện sớ sách cho chúng tôi hơn.

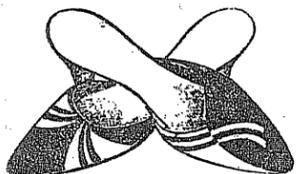
Tiền cước phí gửi lối bảo lãnh: 1 cuốn 0\$20, mỗi cuốn sau thêm 0\$06.

Các bạn mua năm P. H. được trừ 10%, mua trên 5 cuốn được trừ 20%.

Nhà xuất bản ĐỜI NAY

Gần xa nức tiếng

Kỳ hội chợ mới rồi hiệu giấy «Kim Thời Chấn Long» được thưởng bằng cấp và mẽ đay bạc như vậy đủ tỏ ra là một hiệu đóng giấy rất khéo Tuy là mới mở mà đã được ân thưởng đến thế thực từ xưa đến nay chưa từng thấy trong nghề làm giấy bao giờ. Vậy xin mời các bà các cô chiếu cố sẽ rõ cái đặc sắc của giấy

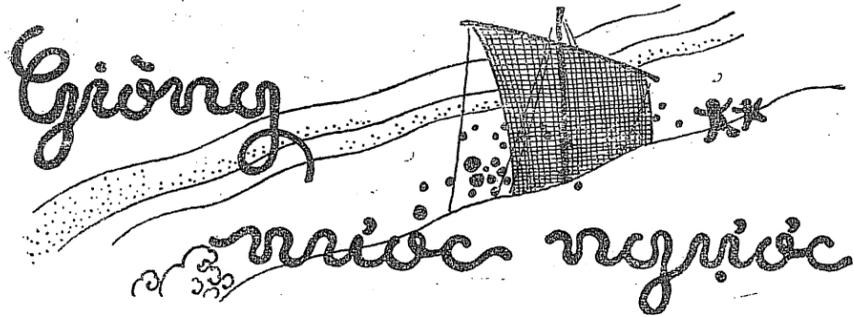
● KIM THỜI ●
CHẤN LONG
38, HÀNG BÒ, HANOI

LIBRAIRIE NOUVELLE

PLACE NÉGRIER HANOI

Có bán đủ báo chí, sách, vở và các đồ dùng của anh em chị em học sinh. Tuần lễ nào cũng có báo và tạp chí ở bên Pháp sang. Có giấy viết thơ thượng hạng, lịch sự đủ các mẫu và các format.

HÀNG RẤT TỐT ĐẸP — GIÁ CỰC KỶ RẺ

TUYÊN-THÊ ĐẠI-CÁO

Vào khoảng mười mười lăm năm về trước, khi ông lang thuốc lậu, tìm la Nguyễn mạnh Bông tự Mân châu còn là một nhà thi-sĩ, ông ta có thả một bài thơ kén vợ. Thơ rằng :

*Cậu cả nhà ta học cũng tài,
Người cao rong-rồng, tuổi đôi mươi
Có lòng khảng khái mà chưa vợ.
Hỡi chị em ơi, lấy kẻo hoài !*

Bây giờ lại đến ông em là Nguyễn tiến Lãng, tự Hán-Thu, đăng báo trong Nam-kỳ những bức chân dung kèm những lời quảng cáo có tính cách kén vợ.

Phong-hóa muốn giúp ông chóng nên đôi lứa để ông đỡ lòng bông, nên có nhờ TU MỠ gà hộ ông bài phú tuyên thệ như dưới :

Chân dung ông Nguyễn-tiến-Lãng

Tuyên thệ đại cáo phú

Như tôi nay :
Hơ hớ trai tân,
Măng măng tuổi trẻ.
Có đất vấn hào,
Vốn giọng thi lễ.

Cụ huyện-Mai Lộc chi thứ nam.
Thầy lang Mân-châu chi bào đệ,
Con người tâm thước, chẳng béo,
chẳng gầy,

Sức vóc làng-nhàng, vừa dai, vừa khỏe.
Nước da bánh mật, ngăm ngăm càng
đậm càng ròn,
Khuôn mặt lưới cây, lăm-lăm có văn
có vẻ...
Cũng vào bậc tao nhân mặc khách,
rồng phượng tinh anh,
Nào phải tưởng giá áo túi com, rẻ cùi
tốt mẽ.

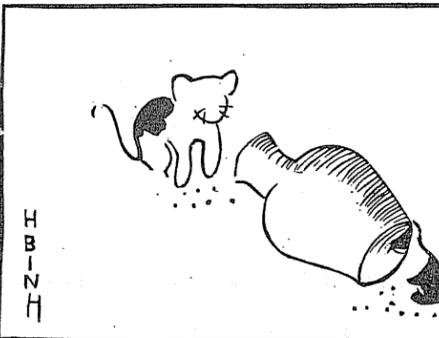
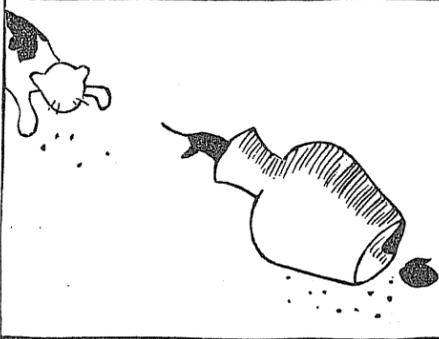
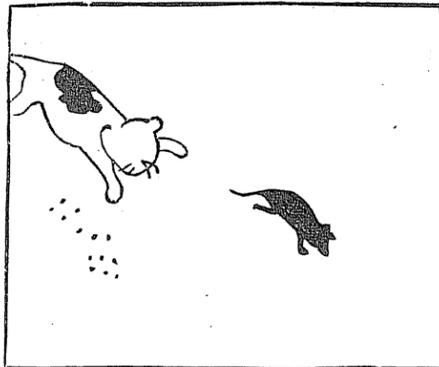
Hình dáng đã tường,
Tài năng xin kể :
Học vấn siêu quần !
Văn chương cái thế !
Đỗ bằng Đại-pháp chi tú tài,
Nức tiếng Việt-Nam chi văn sĩ.
Phụ châu nhả ngọc, tiếng Lãng-sa
hoạt bát gồm ghê !
Đệt gấm thêu hoa, văn quốc ngữ hay
ho đảo đề !

Lượn hiền triết thương cơ đồ La-mã,
xem qua ai cũng mũi lòng.
Tả ve sầu khóc cánh hoa soạn tây,
đọc đến ai không rớt lệ !
Muôn đời :
Trên quan thầy thương
Dưới quốc dân quý.
Mới tí tuổi đầu
Đã cao địa-vị ;

Làm quan tham tại chính phủ Toàn
quyền.
Kiếm chủ bút của Nam-phong tạp chí.
Đường sĩ hoạn muốn theo chân quan
tổng đốc Trác (1) thỏa chí tang hồ.
Bước công danh toan nối gót cụ
thượng-thư Quỳnh (1) phỉ nguyên
bồng thi.

Thế mà :
Sự nghiệp lầy lừng,
Tình duyên hãm ế.
Túi phận lẻ loi,
Khiến lòng buồn tẻ.

(1) Ô. Ô. Nguyễn bá Trác và Phạm
Quỳnh, hai người cùng xuất thân từ báo
Nam phong mà làm nên tổng đốc và
thượng thư.

Tranh không lời

Chốn công hầu mỗi bước lỗi len,
Việc gia-thất chưa người quản trị.
Môi phú quý, lương cao bổng hậu,
miếng ngọt bùi thiếu bạn chia vui.
Chốn cô phòng gối chiếc chẵn đơn,
tình ân-ái cùng ai san sẻ ?
Cho nên :
Tấm ảnh đăng lên,
Nổi lòng kẻ lẽ,
Chị em kiếm chồng,
Ông bà kén rể,
Bất cứ ở chốn thôn quê,
Hay là ở nơi thành thị.
Nào con gái các ông trưởng giả lắm
bạc nhiều tiền !
Nào cô chiêu những vị đường quan ;
to quyền mạnh thế !
Ai muốn bây giờ làm mợ tú, mợ tham ?
Ai muốn mai hậu nên bà lớn, bà bé ?
Ai muốn sánh phượng cưỡi rồng ?
Ai muốn nâng « can » sửa « ví » ?
Mau mau ứng tuyên-kéo hoài !
Kíp kíp nộp đơn kéo trễ !

Tú Mỡ

TỰ LỰC VĂN ĐOÀN

Báo Ngày Nay

NGÀY NAY là tờ báo hiến cho các bạn ngày nay. Mục đích Ngày Nay là làm cho các bạn biết rõ lối sinh-hoạt của dân ta trong buổi bây giờ, về mọi phương-diện, cả hình-thức lẫn tinh-thần.

Gặp nhau trong một cảnh ngộ, các bạn với chúng tôi đều có liên lạc mật thiết với nhau bởi nhiều giây vô hình nó giàng bước người cùng một thời, một hội.

Đã có thể chung vui, buồn, thì thuật ra báo những việc tai nghe, mắt thấy trong thời này, chúng tôi mong hoặc cảm kích được các bạn, hoặc cùng các bạn cầu vui, cầu ích.

Lớp người cứ đồn nhau như lớp sóng, mà thời đại nào có nhiệm vụ của thời đại ấy. Người xưa, đời xưa, nhiệm vụ xưa không còn nữa, nay chỉ còn chúng ta là chúng ta, người bây giờ đương đầu với cuộc đời hiện tại.

Có việc làm, ta cần phải làm, có lời nói, ta cần phải nói.

Phong-hóa ra đời, chú trọng về trào-phúng và văn-chương, được các bạn hoan nghênh, đã xô báo giới đi một bước tiến khá dài, và đã từng phá tan bớt những hủ kiến nó làm mờ mịt khối óc người ta. Ta phải biết nhận việc đời bằng con mắt sáng suốt, rồi vui vẻ mà phấn đấu.

Ngày Nay là tờ báo thứ hai của Tự-Lực Văn-Đoàn cũng cố đạt được mục đích ấy, song theo một phương pháp khác. Chúng tôi sẽ đưa các bạn đi từ rừng đến bể, từ thành thị đến thôn quê, xem các trạng-thái hiện có ở xã-hội. Hiện trạng đó các bạn cần và muốn biết hơn hết. Chúng tôi sẽ đi nhận xét lấy sự thực, nói lại để các bạn hay và sẽ chụp nhiều ảnh, in sen vào bài, để chờ bài ấy được rõ rệt hơn. Như thế các bạn chỉ đọc qua cũng như đã đi đến nơi.

Ngày Nay chẳng phải là một cơ quan tiến thủ giết lùi, mà cũng tự liệu sức mình, không dám nhận là tờ báo của tương-lai. Ngày Nay chỉ mong và chỉ muốn được là — theo nghĩa đầy đủ — tờ báo của ngày nay.

Đau dạ dày, Phòng tích

Ăn chậm tiêu, đầy hơi, hay ợ, vàng da, đau bụng, đau lưng, đau ngực, trong bụng óc ách như có nước nhiều là vì người yếu phòng dục quá đa, ăn no ngủ ngay, hay nghĩ ngợi nhiều quá, làm cho can khí uất kết, khí huyết tích tụ, mà đau dạ dày, hễ uống đến thuốc này đều khỏi hẳn, vì nó chữa đến tận căn bệnh, cho nên đã nhiều người, cả người tây, người tầu, đã uống qua, đều công nhận là hay nhất không thuốc nào bằng. Giá mỗi gói 0\$40.

TUYỆT NỌC LẬU, GIANG

Mới phải uống thuốc số 19 giá 0\$60 đã lâu kinh niên uống tuyệt nọc giá 1\$00 uống làm hai ngày, thuốc mới chế. Chữa khoản đám đoạn 3 ngày hết đau, tuần lễ tuyệt nọc, ở xa mua thuốc uống công hiệu không kém gì. Giang mai 1\$00 một ve, 4 ve khỏi, Cai nhà phiến 1\$00 1 ve, 3 ve chữa hẳn, khí hư bạch đới giá 0\$60 5 ve khỏi.

KIM - HƯNG ĐƯỢC - PHÒNG, 81, Route de Huế (phố chợ Hôm), Hanoi

CÁC QUÝ-KHÁCH HỎI CHO ĐƯỢC NƯỚC HOA NGUYỄN CHẤT

HIỆU CON VOI

1 lọ, 3 gr. 0\$20, 1 tá 2\$00, 10 tá 18\$00
1 lọ, 6 gr. 0.30, 1 tá 3.00, 10 tá 27.00
1 lọ, 20 gr. 0.70, 1 tá 7.00, 10 tá 63.00

PHÚC - LỢI

79, PAUL DOUMER - HAIPHONG

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

Đại lý : MM. Phạm-hạ-Huyền, 36, Rue Sabourain, Saigon — Đông-Đức, 64, Rue des Cantonnais, Hanoi — Thiên-Thành, phố Khách, Namđinh — Phúc-Thịnh, phố Gialong, Huế.

TIÊU SƠN TRANG SĨ

(Tiếp theo)

LÀM xong việc thiện — việc thiện miễn cưỡng — bọn lái buôn vội vã gồng gánh hoặc đến chợ Phú-mấn bán hàng, hoặc ra bến Kim-lũ để qua đò sang sông. Một mình cô hàng nôi đất còn ngồi lại nghỉ một lát, nói sẽ theo ra chợ sau.

Bỗng nhón nhác trông trước trông sau không thấy ai, nàng háng dặng một tiếng. Tức thì ở cửa cái buồng nhỏ bên, tường vách siêu đồ như một nơi bỏ hoang, một chú tiểu thò đầu ra giơ một ngón tay trở lên trời rồi lại biến mất.

Cô hàng liền rẽ bờ ruộng vào làng Ngô-xá, vừa đi vừa rao: « Có ai nôi đất ra mua? »

Hình như nàng cũng không thiết gì bán, và chỉ rao lấy lệ mà thôi, vì nàng đi rất mau. Tới chùa Tiêu Linh quang, nơi tu hành của các ni cô, nàng đã ngần ngại toan vào, nhưng lại đi thẳng coi bộ như có việc gì cần kíp lắm.

Một lát sau nàng dừng bước ở cổng chùa Liên-dài làng Nghiêm-xá, — một ngôi chùa nhỏ không có chi khiến ai lưu ý tới. Cổng chùa đóng, nàng ghé mồm vào bên hàng giậu rao lớn:

— « Ai nôi đất ra mua? Trong chùa có mua nôi đất không? »

Đáp lại lời rao hàng, một đàn chó vừa sủa vừa chạy ùa ra. Đi liền theo sau, một chú tiểu tuy y phục nâu sồng kiêu nhà chùa, nhưng hẹp chẹn gọn gàng theo lối tiểu võ, nhất là vương khăn nâu chú chít chéo trên đầu tựa cái đầu-mâu của chiến tướng đời cổ sắp ra trận lại càng làm tăng vẻ mãnh liệt của chú lên lắm. Chú cầm cái roi tre đuổi đàn chó to lớn, dữ tợn rồi ra mở cổng mà hỏi rằng:

— Cái gì thế?

— A di đà phật, nhà chùa có mua nôi không?

Chú tiểu nhìn cô hàng nôi, nói sẽ: — Cô vào nhà oản ngồi chờ một lát. Cô hàng có dáng lo lắng: — Không thể ngồi chờ được, việc cần kíp lắm.

— Nhưng sư ông đã truyền không ai được lên chùa trên trong khi sư ông làm việc...

Cô hàng giọng quả quyết nhắc lại:

— Không thể chờ được.

— Vậy để tôi lên chùa xem.

III

SƯ ÔNG

Đã luôn ba hôm nay, sư ông đóng cửa chùa trên, cả ngày cặm cụi làm việc.

Làm việc gì? Trong chùa không một ai hay. Chỉ biết rằng đã sáu bữa nhà sư bỏ cơm, và mỗi lần có ai vào khiến đàn chó sủa ầm ĩ là trên chùa lại nghe có tiếng mõ đều đều và tiếng tụng kinh sang sảng, mãi cho đến lúc một chú tiểu thân cận đến gõ cửa và báo cho nhà sư biết người mới đến là ai.

Lần này cũng vậy, đàn chó vừa im sủa thì người ta đã nghe thấy tiếng tụng kinh du dương, huyền bí ở trong chùa đưa ra, lẫn trong mùi trầm, mùi hương phảng phất. Nhưng chú tiểu vừa bạch rằng có cô hàng nôi đất ở Kinh-Bắc đến, thì nhà sư đã vội vã mở cửa và bảo đưa cô ta lên ngay.

Công việc của cô hàng chỉ có trao tận tay cho sư ông một bức mật-thư. Đoạn, nàng hấp tấp xin đi ngay. Muốn tránh sự ngờ vực, nhà sư lớn tiếng bảo chú tiểu mua hai cái niêu thồi com. Rồi lại đóng cửa cài then cẩn thận, trở lại chỗ bệ gạch bày tượng, sẽ mở cái cửa nách cũng xây bằng gạch, và trở ngăm vào bệ khiến không ai có thể nhận thấy được, nhất là chỗ đó lại lúc nào cũng tối như ban đêm.

Cổ nhiên là cái bệ ấy rộng, và tuy ở trong có thấp đèn, nhưng cũng vẫn dễ thở vì có nhiều lỗ thông hơi đục qua thân bụt gỗ.

Ở một góc buồng nhỏ hẹp ấy, có một cái bản gỗ trên khắc chữ nôm. Bên cạnh, một tập giấy vờn in xong. Thì ra trong ba hôm nay, sư ông bận khắc bản gỗ ấy. Chẳng nói thì đọc giả cũng thừa biết công việc bí hiểm của nhà sư quan trọng đến đâu.

Nhưng có lẽ nhà sư cho bức thư kia còn quan trọng hơn nhiều, nên mới bỏ giờ việc in giấy mà vội vàng sẽ phong-bì ra xem.

Bức thư ấy vẫn tắt như sau này:

Phạm quý hữu nhũ giám,

Bọn đồng chí chúng ta mới thêm được một người văn võ kiêm toàn. Người ấy là Lê-Báo công tử, con cả quan Thiên-thư-khu-mật-viện-sư Lê-Ban. Hiện Lê-Báo ẩn núp ở bản am, và khao khát được gặp mặt quý hữu lắm. Vậy quý hữu nên sang ngay Tiêu-sơn hội diện để bàn về một điều rất là cần trọng và cần kíp.

Phổ-tĩnh thiền-sư kính thư.

Niên-hiệu Chiêu-thống (1) thứ mười một, năm bình thin tháng chạp ngày mồng bốn.

Xem xong thư, Phạm Thái — vì sư ông chính là Phạm Thái tức Phạm Phụng, — vội vàng thu xếp bản in, giấy má gọn gàng, rồi ra và đóng cửa phòng bí mật lại. Sau khi đã cẩn kê

dặn các tiểu trông nom chùa, chàng buộc hành lý vào trong một cái tay nải nâu, vắt lên vai ra đi.

Vì có gì mà Phạm Thái vội vàng thế?

Có lẽ cũng một phần vì việc đảng bộ, vì bức thư của đảng chủ cho tìm, nhưng nhất là vì lòng tò mò muốn biết Lê Báo là ai, là người thế nào mà võ nghệ cao siêu lạ thường như thế.

Nguyên sáng sớm hôm nay, thám tử của chàng về báo cho chàng biết rằng tối trước một người trẻ tuổi tự xưng là Lê Báo vào uống rượu ở một tửu quán phố Từ-sơn rồi trong khi bất ngờ giết hết bọn lính canh trong quán, và cướp một nhà sư trốn biệt.

Phạm Thái lấy làm kinh ngạc. Trong thư Phổ Tĩnh nói sang hội diện cùng Lê Báo. Vậy Lê Báo ấy chẳng hay có phải Lê Báo trong tửu quán không. Nếu phải, mà chắc phải, thì nhà sư bị cướp đi chẳng phải là Phổ Tĩnh còn là ai?

Phạm Thái vừa rảo bước trên con đường Từ-sơn vừa lầm bầm: « Khó hiểu? Chẳng nhẽ nhà sư ấy lại là Phổ Tĩnh? Vô lý! Trí dũng như anh Trần

1 Đảng Tiêu-sơn không chịu dùng niên hiệu Cảnh-thịnh nhà Nguyễn Tây-sơn nên vẫn giữ niên-hiệu cũ của nhà Lê.

của Khái-Hung

quang Ngọc của ta, còn ai bắt cóc nôi. Mà dù bắt cóc, dù cướp đi nữa, sao lại đến Tiêu sơn? »

Câu truyện xảy ra năm trước, chàng còn nhớ rành mạch, và khiến chàng không thể nào tin được rằng sự bắt cóc kia là có thực:

Hồi ấy Nguyễn Đoàn vừa bị giết, đồ đảng võ lữ tán loạn, sào huyệt bị phá tan hoang. Phạm Thái phải lang thang, lần lút quanh vùng, luôn luôn bị quân lính của quan hiệp trấn Kinh Bắc và viên phân phủ Từ-sơn tróc nã.

Một đêm chàng tới chùa Tiêu sơn ngủ trọ. Thấy cảnh chùa hùng vĩ, độc chiếm một trái ồi, chàng mừng thầm rằng chốn ấy có thể nương thân được để chờ vận và đi tìm kiếm tự hội các nhân tài trong nước. Lòng sốt sắng bỗng bật về việc báo thù cho cha và cho chủ đảng bị hại bởi tay Tây-sơn làm cho chàng trở nên tàn ác. Chàng cho chỉ một mục đích chàng đương theo đuổi là đáng kể. Chàng không kiêng nể một sự gì để đi tới mục đích ấy, dù phải quả quyết hung bạo cũng đành.

Bởi vậy chàng có manh tâm muốn giết nhà sư Tiêu sơn để chiếm giữ ngôi chùa làm một nơi sào huyệt. Chàng cho đó là một việc rất dễ dàng và giản dị. Sau khi chàng cạo tóc đầu và thắt bộ quần áo nâu vào thì còn ai nhận ra chàng là Phạm Thái nữa; người ta sẽ gọi chàng là sư Tiêu sơn và không bao giờ dám ngờ rằng chàng đã kể nghiệp nhà sư chân tu kia một cách võ đoán như thế.

Nhưng Phổ Tĩnh thiền sư trụ trì ở chùa Tiêu sơn há phải là một thầy tu tâm thường mà chàng có thể giết như giết con gà mái non! Vì thế, vào khoảng giờ tí Phạm Thái vừa lên vào nhà trai, nơi túc phòng của Phổ Tĩnh, định giờ tay, thì dưới ánh đèn một ngọn đèn rầu, hai người liền đánh nhau một trận kịch liệt.

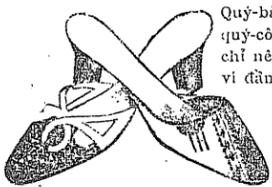
Ý chừng đều biết sức nhau, nên sau khi đã rỏ mấy miếng võ ra rồi, đôi bên cùng lùi lại và cất tiếng cả cười. Nhà sư khinh bỉ hỏi Phạm Thái:

— Có sao ta đã cho nhà ngươi ngủ trọ mà nhà ngươi lại trả ơn ta một cách xứng đáng thế?

Phạm Thái đáp vẫn tắt:

— Không lời thôi! Trong hai ta chỉ một người được sống.

HIỆU DÂY LÁU NĂM KHÉO NHẤT BẮC-KỲ

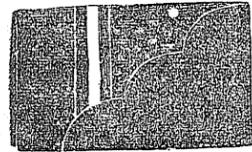
Quý-bà muốn tăng vẻ nhã nhặn, lịch sự; quý-cô muốn thêm phần yếu-khiêu diêm-lệ, chỉ nên dùng dây kim-thời có mỹ-thuật và vì đảm theo lối lối mới của hiệu.

PHONG-TÀI

43, phố Xe Diêu, Hanoi

CHI-ĐIỂM

2 và 18, phố Hàng Bò

Và nhân dịp tết nguyên-đán sắp tới bản-hiệu xin hiến quý-bà, quý-cô 1 giá rất hạ nhưng hàng làm vẫn có bề tình-xảo, đặc-sắc như thường vậy.

Chuyên gửi lnh hóa giao ngân khắp Đông-Dương và nhận mua giúp các thứ hàng hóa khác.

HIỆU THUỐC TÂY HÀNG GAI

PHARMACIE de HANOI - 13, Rue du Chanvre, 13

HOÀNG-MỘNG-GIÁC VÀ NGUYỄN-HẠC-HẢI

BẢO-CHẾ HẠNG NHẤT TRƯỜNG ĐẠI-HỌC PARIS

Chính chủ-nhân tiếp khách và trông nom chế các đơn thuốc cần thận
CÓ BÁN: Rượu bổ Vin Tonique Alexandra 1\$95

Rồi chàng lại sẵn lại giờ dao chém. Nhà sư né người sang một bên mà nói rằng :

— Khoan ! phòng này chật hẹp quá, không phải là nơi đấu võ. Và nhà người có dao mà ta tay không. Chẳng lẽ nhà người lại hèn nhất đến thế. Có giỏi hãy đi ngủ một giấc cho khỏe khoắn đã rồi sáng mai lên ngọn đồi sau chùa, cùng ta tỉ thí. Người có ưng thế không, Phạm-Thái ?

Phạm Thái nghe nhà sư đọc đến tên mình thì giật mình kinh hãi. Phở Tĩnh liếc mắt biết vậy liền bất thành linh sẵn lại giật phát con dao ở trong tay chàng, rồi mỉm cười bảo :

— Phạm-Thái, chú có dao còn không làm gì nổi ta, bây giờ con dao ấy đã sang tay ta, vậy chú nghĩ sao ?

Phạm Thái cũng mỉm cười :

— Điều đó không cần biết vội. Hãy hỏi nhà sư điều này đã : sao nhà sư nhận được ta là Phạm Thái ?

— Hỏi dở, một nghìn quan tiền thưởng của triều đình, người bảo để không đáng khiến ta lưu ý đến diện mạo nhà người chăng ?

Phạm Thái không nén được lòng căm tức, thét mắng :

— Thăng sư hồ mang kia ! tao cho phép mày bắt tao đem nộp mà lĩnh thưởng.

Nhà sư lạnh lùng bĩu môi đáp :

— Nhưng ta đã hứa với nhà người rằng mai lên đồi đấu võ kia mà !

— Ta không thêm đấu võ với quân khốn nạn đội lột sư để do thám cho giặc nhà Lê !

— Khả đấy ! Phạm Thái anh hùng đấy ! Còn kẻ đang đem lên vào phòng này để giết trộm thì Phạm Thái liệt vào hạng gì ?

Phạm Thái phần xấu hổ, phần căm tức, sẵn lại đánh nhà sư, nhưng nhà sư tránh sang một bên mà lớn tiếng hỏi rằng :

— Thông thả, Phạm Thái có biết ông Trần quang-Châu là ai không ?

— Sao ta không biết ! bậc trung thần ấy là bạn thân của cha tá khi xưa sao ta lại không biết. Nhưng ta căm thẳng ác tăng kia được đọc đến tên ngài.

— Cấm thế nào được ta, vì ta là con ngài.

Phạm Thái bỗng kêu rú lên :

— Trời ơi ! Trần quang Ngọc !

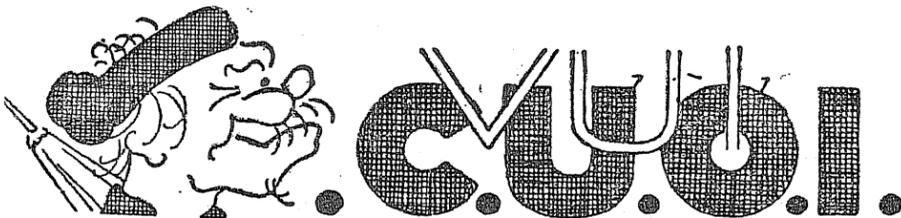
— Chính ta là Trần quang Ngọc.

Phạm Thái vội sụp lạy xuống đất tạ tội :

— Anh tha chết cho em. Vì em thực đáng chết !

(còn nữa)

Khái Hưng

Của D. S. Nam-định

Lý Toét nói chữ

Lý Toét và xã Xê giết nhau vào Gô-đa chơi, đến chỗ bán bò Lý Toét quay lại bảo xã Xê :

— Bác xã này, gọi là bó-đa có khác, đa bó thật.

Của P. Q. Định Hagiang

I. Buột miệng

Khách — Con cá ở tay bác xách ấy bán bao nhiêu thế, có được tươi không ?

Hàng cá — Thưa bà bố cháu vừa đánh ở ao lên, nó hãy còn ngáp. Cháu, nói dối thì (tay giờ con cá lên) cháu chết thẳng cẳng như con cá này.

II. Quen mồm

Trong sà-lim, hai tên tù đang cãi nhau.

Cai ngục — Có im đi không ông tổng cả ra ngoài đường bây giờ.

Cũng trong ngục thất, hai tên tù khác đang cãi nhau.

Cai ngục — Ai cho chúng mày đánh nhau ở đây, có muốn vào nhà pha cả không ?

III. Đi sẵn

Bà hàn — Sao hôm nay ông đi bán lại về không ? Quên đạn à ?

Ông hàn — Nào có quên đạn, quên không mang tiền.

Của D. M.

Giỗ tổ

Bính — Nhà tôi hôm nay có giỗ tổ, vậy mời bác giai bác gái lại chơi.

Mậu — Tôi ở nhà để nhà tôi đi, không nhà tôi lại bảo đi đánh tổ tôm.

— Thôi cậu đi...

Mậu đến nhà Bính vừa vào ngồi đánh được một ván tổ tôm chẳng may vợ theo sau dò biết bắt được quả tang, cứ thế túm búi tó lời về, vừa đi vừa điếc: «À, ra giỗ tổ..... tôm!»

Của Loan Saigon

Lên mặt

Giáp trước kia làm bồi tây, sau làm quan.

Ất bạn với Giáp chẳng hay, tình cờ gặp, quen mồm chào : «Kia ! bồi tây!»

Giáp (lên mặt) — Anh chẳng biết tôi làm gì à ?

Ất — Thế bây giờ anh làm gì ?

— Làm quan.

— Chào thế đúng rồi, trước kia là bồi tây, bây giờ là bồi t...ô...ôi.

Của P. Hang

I. Gớm khiếp!

Nhiều gầy — Bác ạ, chỉ một suất nữa thì tôi được trúng tuyển khóa lính năm nay.

Xã Xê — Sao lại chỉ một suất ?

— Vì cái gì tôi cũng trúng cách cả, chỉ có lúc cân thì vừa đúng bốn mươi cân.

— Bốn mươi cân là hợp lệ rồi...

— Khoan để tôi nói nốt đã... Đến lúc họ thấy tôi bần thủ quá, họ sợ quan Giám ngài ghê, họ bảo đi tắm đã để rồi lên quan sét lại. Đến lúc lên quan Giám cân thì chỉ còn có ba mươi tám cân thôi, thụt mất hai cân, thế có đau tôi không ?

II. Trường là gì ?

Lý Toét cãi nhau với xã Xê nói :

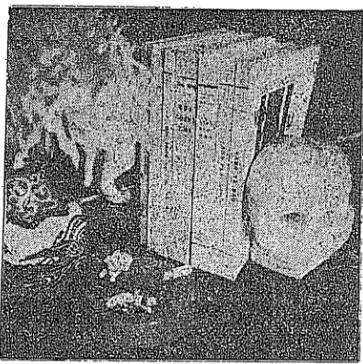
— Đây bác xã, bác lão vừa chứ, ở làng này chả ra gì, tôi cũng là...

Ba Vành — Thôi, thầy đi về đi, nói ít chứ.

—... Đờ chó chết. Bước ngay.

Xã Xê — Phải rồi, cụ lý nhà tôi nói phải lắm.

MỘT THỨ QUÀ NHÀ VÀ CÓ ÍCH ĐỀ TẶNG NHAU NGÀY TẾT

ẢNH NGÀY NAY

Nửa chừng xuân.	0\$75
Hồn bướm mơ tiên.	0.40
Anh phải sống (1).	0.45
Giòng nước ngược.	0.50
Gánh hàng hoa.	0.60
Tiếng suối reo.	0.40
Mấy vần thơ.	0.60
Cạm bẫy người.	0.45

Tổng cộng . . . . . 4\$15

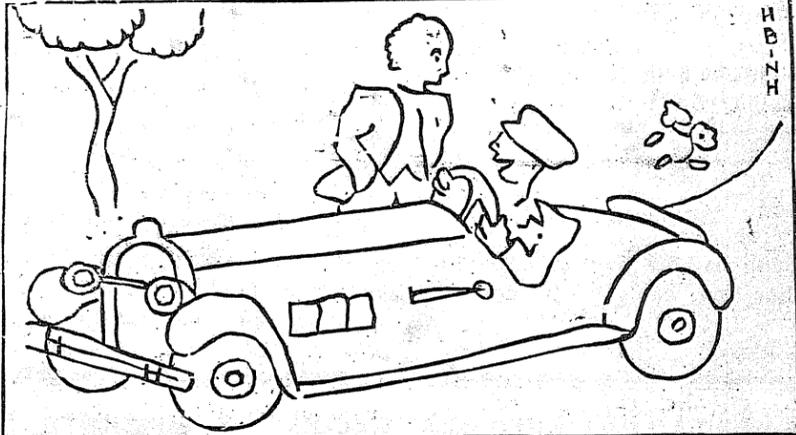
Nhân dịp tết, ai mua cả tám cuốn một lúc, chúng tôi xin tinh giá hẳn là 3\$00.

Giá ấy chỉ để tặng những người mua sách từ nay tới rằm tháng giêng annam mà thôi.

Nhà xuất bản ĐỜI NAY

(1) « Anh phải sống » còn có hơn 40 cuốn. Nếu thiếu mà chưa in kịp thì chúng tôi sẽ trừ bớt số tiền 0\$45 mà gửi trả lại người mua.

LẦN ĐẦU TIÊN
Ở NƯỚC TA CÓ
CÓ
Phong Triền Lãm
Việt-nam mỹ thuật kỹ nghệ hội

— Hôm qua tôi đang cho xe phóng hết sức nhanh... thế nào tụt mất một bánh xe.
— Ô! Thế mà không việc gì à ?
— Không ! Tụt mất bánh « sớ cua ».

HUNG-KY
SỐ 8, PHỐ CỬA ĐÔNG HÀNG GÀ, HANOI — Giày nôi số 347
NHÀ MÁY LÀM CÁC THỨ GẠCH TÂY, NGÓI TÂY
NHÀ MÁY GẠCH HIỆU **HUNG-KY** CÁC THỨ GẠCH NGÓI HIỆU **HUNG-KY**
có đủ các thứ máy móc tối tân để làm các thứ gạch ngói rất tốt có thể đi trên không võ — đều làm bằng đất sét xanh và đất sét trắng rất tốt mà bán giá rất hạ —
MUỐN CHO ĐƯỢC: TRẮNG-KIỆN, KHỎE M
PILULES
LABORATOI
59 RUE PAUL B
khởi xanh xao, thiếu máu, yếu đuối, gầy mòn và liệt-dương
CÓ BÁN TẠI HIỆU : PHARMACIE CH

Đời sống tuyệt.

(Tiếp theo)

X

THÂN gục đầu vào gối, mới nằm yên một lúc đã bắt đầu ngáy. Bên cạnh chàng, Loan nằm ngửa, hai tay buông xuôi, mở to mắt nhìn thẳng lên đỉnh màn. Mấy sợi tóc mai của nàng dán chặt lên má còn ướt đầm mồ-hôi. Môi nàng hé mở, tỏ ra vẻ chán nản, ghé tởm, ghé tởm cho cái đời làm vợ giả dối của nàng, ghé tởm cho những đêm ái-ân miễn cưỡng. Nàng không cần biết ái-tình, và không có quyền biết đến ái-tình; hôn phận nàng là cái máy đẻ, thì nàng phải coi nàng như cái máy đẻ và những cử chỉ của chồng nàng lúc nào cũng nhắc cho nàng biết rằng thân phận nàng chỉ là thế, và chỉ có thế thôi.

Bỗng nghe đồng hồ ngoài nhà điểm năm tiếng, nàng giật mình ngồi dậy vì quen như mọi khi, cứ đúng giờ ấy là nàng phải dậy để làm việc, tuy rằng không có việc gì đáng để nàng dậy cả. Những lúc đó thì nàng đi làm những công việc lặt vặt. Nếu có tiếng động chạm đến bà mẹ chồng thức giấc, thì thế nào cũng có lúc bà tỏ cho nàng biết rằng nàng làm bộ ra đều đặn sớm đây! Nhưng nếu nàng cứ yên lặng mà làm việc, đến bảy giờ, bà mẹ chồng thức dậy, bà sẽ dùng những lời mát mẻ mà cho nàng biết rằng nàng là một người con dâu lười biếng, hư thân, sáng bảnh mắt còn quần lấy chồng!

— Quần lấy chồng!

Nghĩ đến đây, tự nhiên Loan quay mặt ngắm Thân nằm bên cạnh, rồi thở dài, bĩu môi. Tuy nàng đã biết vì có gì mấy tháng trước đây, nàng nhận làm vợ Thân, nhưng nàng vẫn lấy làm lạ rằng bấy lâu nàng có thể ở cạnh một người như Thân được. Thân thờ, nàng tránh nghĩ đến Dũng ở nơi xa xôi, tưởng tượng ra Dũng đương đi trên một con đường dài đầy cát bụi, để mặc gió thổi tóc phất phơ và mỉm cười như vui vẻ đón chào những cảnh non sông rộng rãi, những ngày đầy đủ của một cuộc đời phiêu-lưu hoạt động.

Đã hơn nửa năm nay, Loan không từng được tin gì về Dũng. Nàng cũng tưởng rồi nàng sẽ quên được. nếu

nàng có cái may được một người chồng xứng đáng, một gia-đình êm-ấm. Nhưng không! Trong sáu tháng nay đã biết bao nhiêu việc làm cho nàng hối hận rằng nàng đã trót nghe lời mẹ mà giam hãm thân mình vào một nơi toàn người thù, càng ngày càng khó thoát ra khỏi.

Rồi nàng đau đớn nghĩ đến rằng nàng đã có thai hai tháng nay. Đứa con ấy sẽ là cái giày trời chặt nàng vào cái đời đầy đọa này. Nàng lấy làm lạ rằng cái chỉ muốn thoát ly mạnh đến nỗi con nàng mà nàng cũng không mong mỏi nó ra đời. Nàng rưng rưng muốn khóc, tủi cho thân phận đứa bé ở trong bụng và tủi cho nàng có mỗi một cái vui sướng làm mẹ cũng không thiết đến nữa.

Loan quần tóc rời với cái bút chì viết mấy chữ để lại cho chồng nói là nàng phải đi tiễn một người chị em bạn. Thật ra thì nàng thấy tâm hồn chán nản nên muốn đi — bắt kỳ đâu — cho khuây khỏa.

Ra đến ngoài đường cái, thấy còn lâu mới có chuyến xe điện ở Hà-đông lên, nàng gọi xe tay bảo kéo về phố Mới.

Bà Hai thấy con về chơi sớm, ngạc nhiên không hiểu vì có gì. Loan đem cái có tiền bạn đi xa nói với mẹ cho mẹ khỏi nghi ngờ. Nàng nhận thấy Bà Hai gầy sút hẳn, trông mặt có vẻ lo lắng, nhưng nàng vờ như không để ý, chạy loăng quăng

khắp nhà, cười cười nói nói như đứa trẻ thơ vô tư lự.

Không thấy ông Hai đâu, Loan hỏi mẹ :

— Thầy con ngủ ?

— Không. Thầy con xuống Hải-phòng đã ba hôm nay.

Loan đoán có việc gì khác thường, liền hỏi :

— Thầy con đi có việc gì thế me?

Bà Hai không trả lời. Loan hỏi tiếp :

— Con thấy me có đáng lo nghĩ. Có việc gì xảy ra thế me ?

Bà Hai ngồi yên lặng một lát, rồi bảo Loan ngồi lại gần mình nói :

— Nhà ta sắp nguy. Thầy xuống Haiphong để chạy tiền trả nợ, nhưng me chắc cũng không ăn thua gì.

Loan hỏi :

— Nợ bao nhiêu ?

— Ba nghìn.

— Nợ ai thế me ?

— Nợ bà phán me con bên ấy.

Loan sững sốt :

— Nợ từ bao giờ thế ?

— Từ năm ngoái, độ con còn ở nhà.

— Thế bây giờ bà ấy đòi nhà ta. Bà ấy nhất định đòi ?

Thấy bà Hai gật đầu chán nản, Loan cau mày tức bực nói :

— Nhưng không có tiền trả thì thôi chứ làm gì.

— Làm gì? Bà ấy đe dọa tịch ký. Nói đến đây, bà Hai không giữ

của Nhật-Linh

nổi nổi uất-ức, ứa nước mắt khóc.

Loan ngồi yên lặng, ngẫm nghĩ. Nàng biết là bà phán Lợi muốn báo thù nàng, chứ ngoài ra không có gì để hai bên thông gia giận nhau đến nỗi đòi nợ nhau một cách kịch liệt như thế.

Loan nhìn mẹ nửa thương, nửa giận. Bấy giờ nàng mới rõ vì có gì mẹ nàng tha thiết bắt nàng lấy Thân, nàng mới hay rằng trước nàng phải bỏ học, vì nhà túng bần, mà bà phán Lợi chính là người đã cứu giúp nhà Loan. Việc nhân duyên của nàng chỉ là một việc mua bán.

Trước kia, cha mẹ Loan giao ước cho nàng làm vợ Thân là đã làm một việc bán linh

hồn của con đi, nay cha mẹ nàng bắt nàng làm vợ Thân là đã bán sác thịt của nàng, bán nàng vì một số tiền ba nghìn bạc.

Nếu trước kia biết rõ như vậy thì không bao giờ Loan nhận lời. Nàng nhận chỉ vì tưởng làm vui được lòng cha mẹ. Thế mà bây giờ sự hy sinh của nàng đã không có kết quả gì tốt, lại còn làm cho hai bên cha mẹ thù ghét nhau.

Loan biết là từ nay không còn tình nghĩa gì với nhà chồng nữa. Mẹ nàng đem nàng bán một cách gián tiếp cho nhà bà phán Lợi đã làm hỏng cả đời nàng mà không ích gì, thì vì cha mẹ một lần này nữa, nàng sẽ nhận cái nghĩa gả bán đó và cố lấy lòng mẹ chồng và chồng cho bà Hai được yên thân. Ôn tồn, Loan nói với bà Hai :

— Xin me cứ yên tâm. Me đã cho phép con lo đến việc đó thì me để con trừ liệu.

Thoảng thấy bà Đạo đến chơi, bà Hai vội vã lau nước mắt, đi vào nhà trong. Loan đứng dậy chào mời. Bà Đạo chưa kịp ngồi đã cất tiếng, nửa đùa, nửa thật mắng Loan :

— Cô cả không được một nết gì hết.

Loan hỏi :

— Thưa cô làm sao ạ ?

Bà Đạo quay mặt nhìn đi, cao giọng :

ANH và TRÉ MÃI THÌ NÊN DÙNG THUỐC VIÊN ROBUR

Giá rất rẻ
Mỗi hộp : 0 \$ 40
Một lần chữa { 2 . 10
6 hộp

ASSAGNE, 59, Rue Paul Bert — Hanoi

XIN GIỚI THIỆU

HAI MÓN THUỐC TRỊ LẬU, GIANG RẤT THẦN HIỆU

Nếu dùng đủ thứ thuốc mà bệnh chưa khỏi,

1. Bệnh Lậu thì nên mau mau dùng thuốc Châu phách qui đông hoàn số 15, Giết sạch vi trùng, làm thông tiểu tiện, không công phạt tạng thận, không hại đường sinh dục, chóng khỏi bệnh mà lại rẻ tiền. Giá mỗi hộp 1\$ dùng 5 hôm Bệnh mới phát dùng ít mà chóng lành. Bệnh kinh niên dùng nhiều thì tuyệt nọc.

2. Bệnh Giang mai nên dùng Giải độc sát trùng hoàn số 26, giải hết gốc độc, sát hết vi trùng, không hại đường sinh dục, khỏi sợ di truyền cho con cháu. Giá mỗi hộp 1\$ dùng 5 hôm. Bệnh mới phát nên dùng sớm khỏi sợ thành kinh niên. Bệnh kinh niên mau lẹ trừ, khỏi lo hậu hoạn.

VÔ-VĂN-VĂN DƯỢC-PHÒNG Thudaumot (Nam-kỳ)

Đại lý—HANOI: Nguyễn Văn Đức, 11, Rue des Caisseries—YÊN-BAY: Maison Phú Thọ, 8, Yên Lạc—PHỦ-LÝ: Bùi Long Trĩ—NAM-ĐÌNH: Việt Long, Sau Chợ Cửa - Trưng—HONGAY: Hoàng Đào Quý—THANH-HÓA: Gi Long dược phòng VINH: Sinh Huy, Rue Maréchal Foch—THÁI-BÌNH: Trần Văn Nhã, Maison Phúc Lai—Trúc Ninh hiệu à ĐÔNG-ĐỘNG.

— Cô làm tôi ngượng mặt với người ta.

Loan ngồi yên đợi. Bà Đạo tiếp luôn :

— Mang tiếng là con gái đảm mà không được tích sự gì cả. Cô liều liều chứ, không có ở ngoài người ta nói nhiều lắm đấy, cô ạ.

Như lúc khác thì Loan cũng cố nhin và bỏ đi nơi khác, nhưng uang vừa mới gặp việc khó chịu xong, nay không thể nên được nữa.

— Thưa cô, ở ngoài người ta nói gì thì nói, cháu không cần biết đến. Còn như cô nói đảm, nhưng thế nào là đảm mới được chứ ?

Bà Đạo nhiech :

— Thế nào là đảm thì cô biết đấy.

Loan đáp :

— Vâng, đảm nghĩa là về hầu hạ nhà chồng từ người trên đến người dưới cho chu tất. Nếu chỉ thế thì một con sen cũng làm nổi, không cần phải một nàng dâu. Cháu, cháu nghĩ khác : cháu không cho đó là một bổn phận chính. Vì người ta bắt cháu như thể cháu không nghe, nên người ta cho cháu là một nàng dâu hư thân, mất dạy !

Rồi trong khi bà Đạo còn đương ngạc nhiên nhìn Loan, Loan thân nhiên nói tiếp :

— Và lại cô cũng chẳng việc gì phải ngượng hộ cháu. Đòi cháu, cháu phải lo.

Nói đến đây, Loan cảm thấy thân mình tro trọi sống ở trong một xã hội cũ kỹ mà người nào cũng muốn bắt nàng sống theo họ và người nào cũng tỏ cho nàng biết rằng người ta đều có quyền đối với nàng, có quyền nhiech mắng nàng khi nàng không chịu theo.

Nghĩ như vậy, Loan thấy Loan không còn can - đảm nữa, mong mỗi có thể thay đổi được cả tâm tính mà buông tay thân thờ mặc cho cuộc đời mình trôi theo giòng cũ.

Mãi đến chiều Loan mới về đến ấp Thái-hà. Khi đi qua cổng nhà một ông chú thì Loan gặp Đức, một người em họ làm thầy thuốc ở nhà thương Hanoi. Đức nói :

— Tôi vừa ở đằng nhà ra đây. Hôm nay nhà có giỗ.

Loan ngờ ngạc hỏi :

— Nhà ai ?

— Nhà anh chị chứ nhà ai ? Chị không biết à ?

— Không. Thế giỗ ai ?

Đức cười :

— Tôi cũng không biết như chị. Thấy bên nhà gọi sang thì sang... Chắc là giỗ sếp.

Trong họ chỉ có Đức là hiểu được Loan và biết rõ tình cảnh nàng. Đức nhìn Loan ái ngại :

— Chị nghĩ có gì trước để về nói với bác, không thì cũng khá rầy rà đấy.

Loan cười nói :

— Con dâu trưởng như tôi thì mất nhờ.

Lúc Loan về đến nhà thì trên bàn thờ đèn nến còn sáng trưng.

Bà phán Lợi ngồi ở sập uống nước, thấy nàng về ngọt ngào hỏi :

— Mợ đi chơi mát về ?

Loan cúi đầu không đáp, đi rẽ sang buồng bên cạnh. Bà phán hỏi to :

— Mợ đã soi com chưa để bảo nó dọn com.

Rồi bà lên tiếng gọi con gái :

— Bích ơi ! con dọn com lên để chị soi đi.

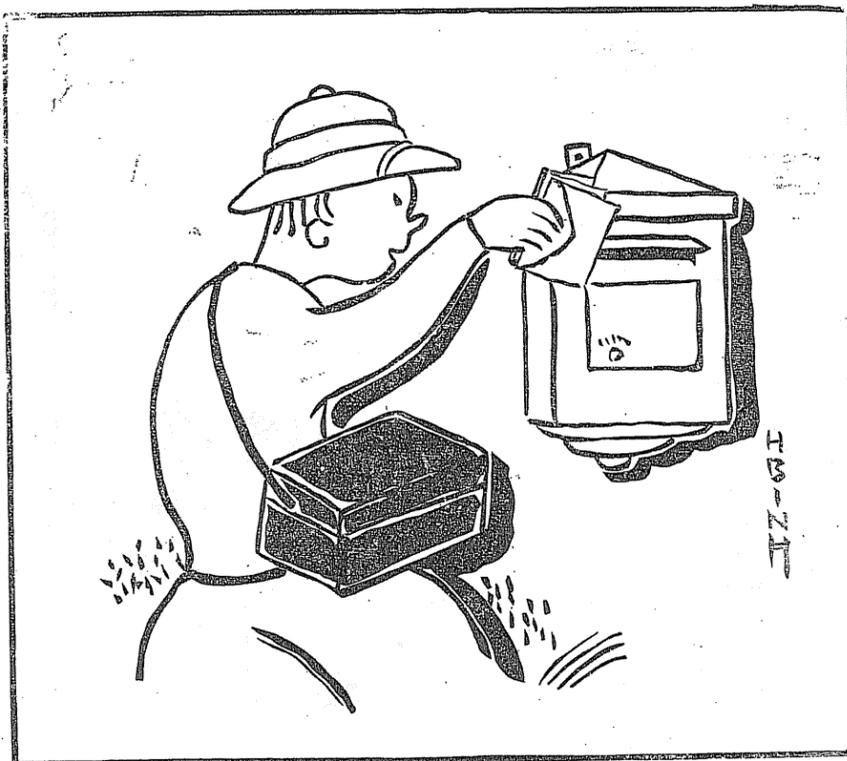
Bích đang nói chuyện với em là cô Châu, thấy mẹ gọi, vội đáp :

— Thưa mẹ nhà hết com rồi, chỉ còn ít com cháy thôi ạ.

Rồi hai chị em cười khúc khích với nhau mãi.

(Còn nữa)

Nhật-Linh

NGƯỜI PHÁC TƠ — Chà ! Đưa thư mãi mỗi cá tay. Ta cứ đút nó vào đây để cho người khác gửi hộ, tội gì !

HỎI BỆNH

Ông Cười Ruồi

HỎI. — Tôi 24 tuổi, người khỏe mạnh, thích sống, muốn vui cười, nhưng có bệnh chóng chán, hay buồn. Tôi muốn cười, nên phải đứng trước gương làm trò nhảm nhí một lúc để được trông thấy cái mặt ngộ nghĩnh của tôi mà phì cười. Vì (xin nói riêng đây với ngài) mặt tôi không được mỉ mỉu cho lắm. Nhưng cứ thế mãi cũng chán. Vậy còn cách nào cho tôi cười nữa không ?

TRẢ LỜI. — Cái bệnh của ông dễ chữa khiếp lắm. Vì ông có duyên. Tôi cứ xem thư kẻ bệnh cũng đủ biết thế vì (xin nói riêng đây với ông) tôi giỏi vô cùng... Ông cứ nên đứng trước gương mà nhảm, để mà cười, nhưng nên đổi phương pháp đi chút ít: vẽ thêm lên mép một bên râu, đội lên đầu một cái mũ cánh chuồn chẳng hạn, rồi nhảy lung tung lên một hồi.

Tôi lại xin giới thiệu ông một cuốn văn kiệt tác về trào phúng: đó là cuốn « Thời hài ». Đọc xong một bài lại nhìn vào gương, ông sẽ thấy vẻ mặt tiu ngưu của ông làm cho ông buồn cười đến chết đi được.

**

Phụ-Nữ tân-văn

HỎI — P.N.T.V, đồng nhân đau cả. Chúng tôi phải nghỉ dưỡng sức trong ít tháng. Làm thế nào cho mạnh dạng? Xin chỉ dùm.

ĐÁP. — Các ngài bị trúng cảm hết. Đi đường nhọc mệt, lại không chịu thủy thổ Bắc-hà. Có Kiềm hản bị biến chứng sốt rét rừng. Có Nga thiếu phụ nữ thể thao....

Của độc giải độc. Đi phiếm du và diễn thuyết một phen nữa, ắt khỏi.

**

Ông Hán Thu

HỎI. — Người còn trẻ, ăn uống đúng phép vệ sinh, thường vẫn tập thể thao. Mà ít lâu nay thấy khác trong mình, đi đứng không được thẳng, lom khom như ông cụ già. Xin hỏi căn bệnh và cách chữa.

ĐÁP. — Có câu « nhân lão tâm bất lão » thì cũng có thể có câu « nhân tráng nhi tâm bất tráng », Bệnh ông là bệnh tâm thần, mà bệnh ăn cũng khá sâu. Ông nên tập thể-thao, nhưng tôi e rằng ông chỉ tập cử động có một chiều: gập người về đằng trước. Mà lại tập không có hạn định, không có giờ giấc. Lâu thành thói quen tức là cái thiên tính thứ hai. Người lom khom cũng là một trong các triệu chứng bệnh già. Bệnh già về tâm thần hay lây lắm. Ông nên xa khách giai nhân già cả đi ! Tiêm những thuốc có chất khí-phách, chất chur-tôn vào huyết mạch. Nên ưa hô-hấp những không-khí khoáng dãng, trong trẻo. Cũng tập thể thao, nhưng tập những cử động trái với cử động gập người về đằng trước, v... v...

Dr de Léta

docteur
NGUYỄN HẢI

6, RUE DE COLOMB

(Góc ngõ Nam Ngự) — Giấy nói 410

TRICARBINE

CHỮA CHO KHỎI ĐAU NGAY, KHỎI HẢN NHỮNG BỆNH NHƯ SAU NÀY

Sôi bụng; ợ chua; đau dạ dày; tức bụng; nóng bụng;
nôn mửa; mệt nhọc vì sự tiêu hóa bất thường

TRICARBINE làm cho ta ăn uống được chóng tiêu 0\$35 một lọ

CÁCH DÙNG: Uống một thìa càphê vào một chút nước chè khi ăn cơm hay lúc thấy đau
Có bán ở các hiệu thuốc lớn và ở: PHARMACIE CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi

SỰ THẬT Ở MIỆNG TRẺ

(của Tolstoi)

Lễ lên thiên-đình

Người mẹ với cậu con lên tám tuổi

CẬU BÉ. — Mẹ ơi, hôm nay đi đâu thế, mà con đó nó bảo con mặc áo mới vào.

NGƯỜI MẸ. — Hôm nay ngày lễ, sắp phải ra lễ ngoài nhà thờ.

CẬU BÉ. — Lễ nào cơ mẹ?

NGƯỜI MẸ. — Lễ thiên-đình.

CẬU BÉ. — Lễ thiên-đình, cái tên lễ buồn cười quá. Lên thiên-đình là thế nào cơ?

NGƯỜI MẸ. — Nghĩa là hôm ấy đức chúa Giê-su lên trời.

CẬU BÉ. — Đức chúa Giê-su lên trời, lên trời thế nào được?

NGƯỜI MẸ. — Đức chúa Giê-su bay lên chứ thế nào nữa.

CẬU BÉ. — Nhưng đức chúa làm thế nào mà bay lên được, à ra đức chúa có hai cánh.

NGƯỜI MẸ. — Không, đức chúa không cần có cánh, cứ tự-nhiên mà lên trời thôi, vì đức chúa là chúa tể cả muôn loài, muốn làm gì mà không được.

CẬU BÉ. — Nhưng đức chúa bay lên thì bay lên đâu mới được chứ, vì cậu hôm nọ bảo con rằng, không phải trời như thế đâu. Trên trời không có gì cả. Chỉ có những sao là sao, không bao giờ hết. Ấy cậu con bảo như thế, thế thì đức chúa Giê-su bay lên chỗ nào được.

NGƯỜI MẸ MỈM CƯỜI. — Người ta không sao hiểu hết được chỉ nên tin như thế mà thôi.

CẬU BÉ. — Tin thế nào, mà tin cái gì?

NGƯỜI MẸ. — Ai nhiều tuổi hơn mà thời người ta nói cái gì, mà phải tin.

CẬU BÉ. — Nhưng hôm nọ đánh đổ muối trên bàn, con bảo là có điềm xấu, mẹ lại bảo không được tin những cái nhảm ấy.

NGƯỜI MẸ. — Chính thế, những cái nhảm nhí thì không được tin.

CẬU BÉ. — Nhưng thế nào là tin nhảm nhí, thế nào là không?

NGƯỜI MẸ. — Không được tin những cái nhảm nhí, phải tin cái đạo chính mới được.

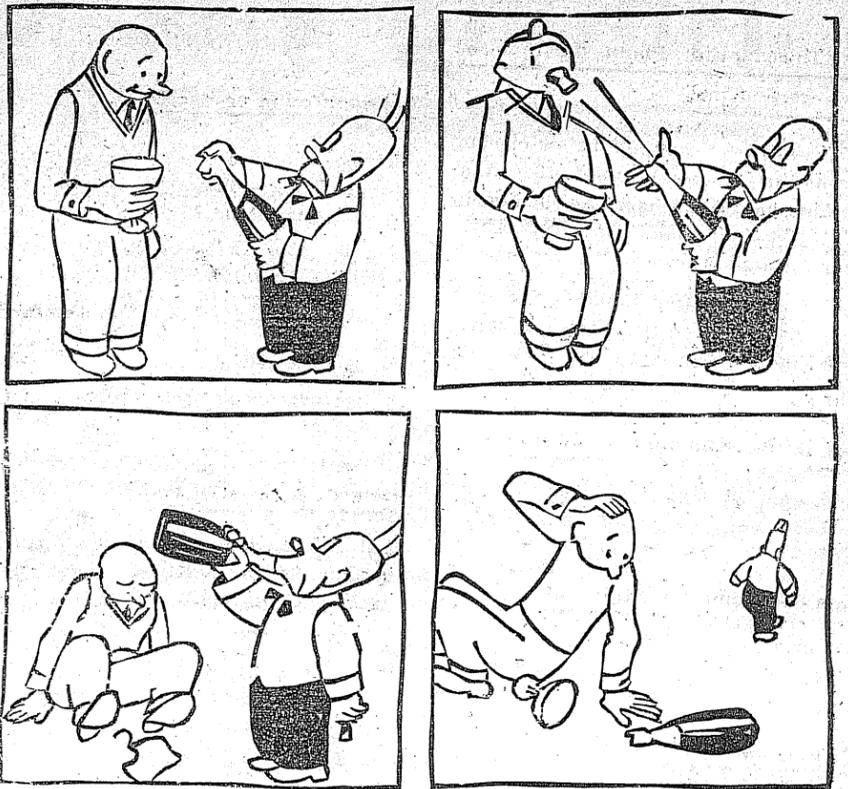
CẬU BÉ. — Đạo nào là đạo chính cơ?

NGƯỜI MẸ. — Đạo chúng ta đi theo đây thôi là đạo chính (nói một mình) không khéo mình lại nói nhảm nhí mất, (nói to) thôi ít truyện chứ, vào bảo cậu mà rằng đến giờ đi rồi, vào lấy áo ra mà mặc.

CẬU BÉ. — Mẹ ơi, lễ nhà thờ xong mẹ mua quà cho em nhé.

Nụ cười nước ngoài

Tranh không lời

TÙ XÔNG

(Những người ở tù mặc áo có vằn ngang để dễ nhận)

PHONG-HOA

TOÀ SOẠN VÀ TRỊ SỰ
80, A° GRAND BOUDDHA, HANOI
TÉL. N° 874
Chi nhánh ở Saigon :
160 Đường Lagrandière

GIÁ BÁO :

	Sáu tháng	Một năm
Trong nước	1\$60	3\$00
Ngoại quốc	3.50	6.50

MỖI SỐ : 7 XU

Mua báo kể từ 1 và 15 và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về:
M. Nguyễn-tường-Tam
Directeur du Phong-Hóa

ĐÃ CÓ BÁN

YÊU ĐU'ÔNG

của huy thông

GIÁ ĐẶC BIỆT : 0\$50

THUỐC LẬU

HAY NHẤT

(Thuốc lậu THƯỢNG - ĐỨC)

đã phân chất kỹ-càng bán tại Thượng-Đức, 27, phố Nhà Chung (Mission) Hanoi; nhẹ 2, 4 ve; nặng 6, 8, ve mỗi ve giá 0\$50.

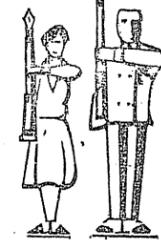
Kiến hiệu trong 4 tiếng đồng hồ, không công-phạt, không hại sinh-dục, hợp phủ tạng mọi người mà bệnh nặng và lâu đến đâu dùng cũng khỏi, trăm người không sai một. Có nhận chữa khoán, không khỏi không lấy tiền, một giá đặc biệt để chiêu khách trong 2 tháng kể từ 10 Novembre 1954. Ở xa biểu tiền cước phí.

THƯ TỜ VÀ MANDAT ĐỀ : THƯỢNG - ĐỨC, Hanoi

CẦN NHIỀU ĐẠI-LÝ Ở CÁC NƠI

LE STYLOS VASTYL 32

MARBRÉ 11 c/m PLUME EN OR 18 CARATS
Prix : 2\$20

LE STYLOS
J.M. PAILLARD N.K.

Giá tiền mượn sách

1 tháng C\$70 — 3 tháng 1\$75
6 tháng 3.50 — 12 tháng 7.00

NAM-KÝ THƯ-VIỆN
39, Phố Bờ Hồ, 39 — Hanoi

Tiền-thuyết

CẬU TÁM-LỘ đang in
CHUYÊN CHỮA BÚT MÁY và ĐÓNG SÁCH

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

Ông Thượng-thư Phạm dự lễ cưới Tholance tiểu-thư!

Huế. — Hoàng thượng đã hạ sắc cho ông Thượng-thư Phạm - Quỳnh Tổng-lý Nguyễn Văn-phòng khâm-mạng Ngài ra Bắc dự lễ cưới của ái-nữ quan Thống-sứ Bắc-kỳ.

Ông Thượng Phạm sẽ ra Bắc vào ngày 9, 10 Janvier và đem theo đồ tặng bảo của Hoàng-thượng.

Hoàng-tùng-đệ Vĩnh-Cần, ông Đại-nội Nghi-lễ Đại-thần Bửu-Thạch cũng ra Bắc dự lễ ấy.

Vụ làm tiền trình giả ở Bộ la (T. B.)

Các nhà chuyên-trách mới khám phá được một vụ làm tiền trình giả ở làng Bộ-la, huyện Vũ-tiên (Thái-Bình) và bắt được cả khuôn cùng các đồ dùng khác và các mảnh đồng dùng làm trình giả.

Chính phạm Nguyễn-khắc-Tiếp 64 tuổi bị án 7 năm khổ-sai và 10 năm quản-thúc, từng phạm Lê-viết-Đoài 5 năm khổ sai và 5 năm quản thúc.

Hội-đồng xét số đền chùa và đình trong thành phố

Hanoi. — Một hội-đồng gồm nhiều viên chức Tây, Nam, hội-viên thành phố và vài vị sư sẽ họp, do ông Đốc-lý chủ tọa, để lập sổ những đền chùa và đình trong thành phố.

Hội-đồng sẽ xét xem những đền đài ấy thiết dụng cho sự cúng lễ của dân như thế nào để tìm cách tu-bổ lại hay phá-hủy đi, và sẽ đề-nghị một thể-lệ rõ ràng về việc quản-trị các bất động sản ấy.

Một số Bưu-điện phụ ở đường Quan thành

Hanoi. — Kể từ chủ nhật 6 Janvier số Bưu-điện phụ đường Quan thành đã mở cửa và lấy tên là Hanoi D.

Nhung den toan to

là thứ hàng quý giá rất khó phân biệt, bỏ ra ba bốn chục đồng trong lúc kinh tế này mà bị nhầm thì bực mình biết mấy, vậy trước hết hãy nên đến so sánh Nhung của TIỆM CHÍNH BOMBAY 89, Hàng Khay là nơi mà các bạn hàng đã tặng là RỪNG NHUNG thì dù sao cũng không nhầm, vì có đủ các hạng.

AI ĐỌC "ĐỜI NAY"

Không biết các SÁCH "VÌ NƯỚC" SAU ĐÂY CŨNG LÀ:

Về bộ Công-nghệ có: Dạy làm 40 nghề ít vốn 2\$00; 30 nghề đã làm 1\$50, Kim-khi và cơ-khi 0\$80, v. v.

Về bộ Thủ-thao có: Tập võ Tàu (1 à 5) 1\$76, Võ-Nuật 0\$50, Võ ta 0\$40, Võ Tây 0\$60, Dạy đá ban 0\$30.

Về bộ Y-học (làm thuốc) có: Y-học từng-thứ (1 à 10) 5\$00, Sách thuốc kinh-nghiệm 0\$59, Xem mạch 1\$00, Đản-bà 1\$00, Trẻ-con 1\$00.

Về bộ Thần-học: Dạy Thời-miên (1 à 5) 2\$00 và T. M. Nhật-bản 0\$50, Trường sinh-thuật 0\$50.

Về bộ Mỹ-thuật có: Sách dạy đàn Huế và cải-lương 0\$50, Sách dạy vẽ 1\$00, Dạy làm ảnh 1\$.00

Về bộ Lịch-sử có: Đinh-Tiên-Hoàng, Lê Đ. Lĩnh v. v.

Về bộ Doanh-nghiệp có: Những điều nhà buôn cần biết 0\$40 Thương mại kế toán chỉ-nam 1\$50. Còn các thứ linh-tinh như Nam-nữ bí-mật Giá Lê, Học chữ tây v. v. . . Ngót 100 thứ. Xa mua thêm cước gửi mua buôn có trừ huê hồng. Thơ đề:

NHẬT - NAM, 102, Hàng Gai, Hanoi

TIN THỂ THAO

Giải quán "quần" xe đạp Đ. D.

Kết quả cuộc đua xe đạp đường trường Hanoi — Tông — Hanoi (96 cây số) tranh giải quán quân Đông-Dương:

Tốp thứ nhất: Tiến, Bông, Hắc, Cư, và Nhân (2h.45'15"); tốp thứ hai: Mygol, Cầu, Tuyết (2h.51'15"); tốp thứ ba: Xôm, Xã, Lâm (2h.54'20"); tốp thứ tư: một mình Walter (2h.56'20").

Gần tới đích, Bông đã buông « ghi đồng » thắng mình lên thì Tiến thừa dịp đạp rần mà chiếm nhất một cách bất ngờ.

Etoile G. Đ. hạ G. M. R. 3/2

Tại bãi Mangin bữa 1er/1/35, Etoile Gia-định hạ G. M. R. 3/2. Cuộc tranh đấu rất gay go, nghệ-thuật ngang hàng nhưng Etoile trội hơn về sức-lực.

Diễn kịch giúp nạn dân Nghệ - Tĩnh

Anh em học-sinh Pháp-Nam ban từ-tài trường Trung học A. Sarraut đã xin được phép tổ chức một buổi hát giúp nạn dân Nghệ-Tĩnh tại nhà hát tây, tối 19 Janvier 1935.

Chương trình buổi đó gồm có:

1. — Một vở kịch ta, (Đời thiếu-Niên)
2. — Một vở kịch tây (Le commissaire est bon enfant)
3. — Một cuộc khiêu-vũ.

Báo Thanh-niên tái-bản

Báo Thanh-niên của ông Đỗ-văn-Tĩnh đã tái bản hôm 10 Janvier 1935 và đổi làm tuần-báo, dày 20 trang, giá 5 xu.

Xin có lời mừng bạn đồng-nghiệp và giới thiệu T. N. cùng đọc giả P. H.

Sách mới

Bán báo mới tiếp được 2 cuốn sách mới:

1. — YÊU ĐƯƠNG của Huy-Thông là một tập thơ mới, có xen thêm một vài lối thơ cũ như lục bát, song thất lục bát v. v. . . Sách in đẹp, dày 120 trang, giấy thượng hạng. Có tựa của Khải-Hưng và tranh vẽ của Jean Delpech. — Giá đặc biệt: 0\$50.

2. — KHÔNG MỘT TIẾNG VANG, Dân-sinh bi-kịch, của Vũ-trọng-Phụng, dày hơn 60 trang, giá 0\$20.

Xin giới thiệu hai cuốn sách mới trên đây cùng bạn đọc báo.

TIN TRUNG HOA

Nhật muốn lấy cả tỉnh Sát-cáp-nhĩ

Thượng-hải. — Có tin Nhật-bản đã về xong địa-dò Mãn-châu bao-quát cả tỉnh Sát-cáp-nhĩ vào trong và quân Nhật ở Đa-Luân, chờ khi chiếm được cái yếu-hải kinh-tế vững vàng rồi, sẽ thực hành việc chiếm nốt tỉnh Sát-cáp-nhĩ.

Chánh-phủ Bắc-bình cấm trai gái khoác tay nhau đi ngoài đường

Bắc-bình. — Vì có nghiêm-lệnh của Tướng - giới - Thạch bắt chỉnh-đốn lại phong-hóa, nhất là việc « nam-nữ bất lịch cấm trai gái khoác tay nhau đi ngoài đường; không tuân lệnh sẽ phải phạt.

Gái Thượng-hải lập hội không lấy chồng để phản-đối điều luật bất-bình-dẳng

Thượng-hải. — Vì viện Lập-pháp xử lại hình-pháp sai hẳn cái nguyên-tác nam, nữ bình-quyền nên các cô gái khuê các ở Thượng-hải đã tổ-chức một hội Đồng-minh không lấy chồng để phản-đối chánh-sách đó.

TIN PHÁP

Tổng - thống Pháp tiếp các đại-biểu Việt - nam

Paris 28/12. — Ông Outrey đã dẫn các đại-biểu Việt-nam, được cử sang Paris dự Đại-hội-nghị Kinh-tế thuộc-địa, đến trình diện Tổng-thống Lebrun tại điện Elysée. Đoàn đại-biểu gồm có các ông Đốc-phủ Vinh, Bùi-quang-Chiêu, đại-biểu Nam-kỳ, Nguyễn-Thiều, đại-biểu Bắc-kỳ và Viễn-Đệ, đại-biểu Trung-kỳ, đã trình bày về kinh-tế và tài-chánh của Đông-dương để Tổng-thống được rõ.

CINÉMA PALACE

Le Meilleur Spectacle de Hanoi

TUẦN LỄ NÀY

Chiếu lịch:

PLEIN AUX AS

Một phim khôi hài do tài tử trừ danh Tranel sắm vai chính. Phong cảnh chụp toàn ở bờ biển. Cổ cây man mác trông rất ngoạn mục. Chuyện vui suốt từ đầu đến cuối. Lại có những tài tử Germaine Lix, Gaston Modot và Paul Olivier sắm những vai phụ rất khéo, cuốn phim này ai xem cũng vừa lòng.

TUẦN LỄ SAU

Từ thứ tư 16 đến thứ ba 22 janvier 1935
Chiếu một phim tuyệt tác của nhà đàn cảnh trừ danh G. W. PABST, nhan đề là:

DU HAUT EN BAS

Tài tử đóng trò: Jean Gabin, Mauricet và Michel Simon toàn lão luyện cả, sắm trò rất khéo léo. Chuyện phim rất hoạt động, tả về tâm lý, vui buồn lần lượt hiện trên màn ảnh, các ngài đến xem sẽ được hưởng hai tiếng đồng hồ thú vị.

Rạp Palace sắp diễn các ngài những phim tuyệt tác sau này:

La Bataille avec Charles Boyer—Annabella

Nu comme un Ver avec Georges Milton

Chansons de Paris avec Georges Taill

Toi que j'adore avec Jean Murat

Pôliche avec Marie Bell

La mille et deuxième nuit avec Ivan Mosjeukine, vân vân.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

Hội tư dưới quyền kiểm duyệt của nhà nước về cách tính toán để góp tiền cho thành vốn ở bên Pháp và bên Algérie cùng dưới quyền kiểm soát của Phủ Toàn - quyền Đông - pháp

Vốn của hội đã nộp đủ cả rồi là: 1.000.000 lượng bạc Thượng-Hải và 8.000.000 francs

XỔ SỐ HỒI VỐN CHO PHIẾU TIẾT-KIỆM
Mở ngày 28 Décembre 1934 ở Saigon

Chủ tọa: Brandela, Tổng lý nhà Ngân Hàng Đông-Dương ở Saigon
Dự kiến: Các ông: Havan và Nguyễn văn Qui

Cách thức số 2 - Bộ số 727		
727	Ông Tang Nhang ở Saigon mới góp có 664\$ nay được lĩnh về	\$ 1000,00
18387	Bà Trinh thi Cat ở Benthuy mới góp có 6\$ nay được lĩnh về	250,00
18405	Ông Trần ngọc Hue ở Ninhbinh mới góp 4\$ nay được lĩnh về	250,00
7542	— Nguyễn ngọc Trung, Banque Franco Chinoise Hanoi mới góp được 42\$, nay được lĩnh về	250,00
Phiếu số 4879, 11566, 17528, 18336 — không đóng tiền tháng		
Cách thức số 3 - Bộ số 362		
393	Ông Trần Bang ở Hatinh mới góp có 240\$ nay được lĩnh về.	250,00
2480	— Trần ngọc Khanh ở Travinh mới góp có 96\$ nay được lĩnh về	500,00
Cách thức số 3 — Xổ số hoàn tiền lợi: 419\$06		
2383	Ông Nguyễn đình Tranh ở Đônghoi	209,53
2397	— Vương đình Xam ở Takeo	209,53
Cách thức số 5 — Xổ số hoàn vốn gấp bội		
6294 A	Ông Hồ Văn Chánh ở Saigon mới góp có 7\$ nay được lĩnh về	1.000,00
Cách thức số 5 — Hoàn nguyên vốn — Bộ số 117		
11386	Ông Bùi văn Thìn ở Laokay mới có 25\$ nay được lĩnh về . .	1.000,00
17657 A	— Nguyễn văn Nhiêu ở Sadeç mới góp có 2\$ nay được lĩnh về	200,00
Phiếu số 258, 10915A, 8713A — không góp tiền tháng		
Cách thức số 5 — Xổ số miễn góp — Bộ số 1936		
7112 A	Bà Suzanne Marie Huynh ở Saigon mới góp có 72\$50 cho phiếu	500,00
19207 A	— Nguyễn thị Kỳ ở Dailanh mới góp có 2\$50 cho phiếu.	500,00
4247 A	— Jeanne Lương văn My ở Sadeç mới góp có 7\$ cho phiếu	200,00
10525 A	Ông Nguyễn năng Minh ở Kiến An mới góp có 6\$ cho phiếu	200,00
13005 A	— Nguyễn văn Ngọc ở Saigon mới góp có 4\$ cho phiếu.	200,00
13091 A	— Cao Minh ở Sadeç mới góp có 4\$ cho phiếu	200,00
Sáu phiếu kể trên đây được đổi lấy một phiếu miễn góp		
Phiếu số 2188A, 6282A — phiếu không đóng tiền tháng		

Số tiền hoàn vốn gấp bội cho tháng Janvier 1935 định là 5000\$ về hạng số 5
Kỳ xổ số sau nhằm vào ngày 28 Janvier 1935

CUỘC ĐIỂM... MÂY NÀNG THƠ

GẤN đây, các nhà thi-sĩ nước Nam muốn cho cô truyện, mới mượn lấy một người đàn bà để làm biểu hiệu cho cái cảm hứng làm thơ của mình. Đó là nàng Muse. Muse, có người (1) dịch là... Mưu Dữ, nhưng nghe nó làm sao ấy. Họ bèn dịch ra một cái tên kẻ cũng tạm tạm được: Nàng Thơ.

Thi-sĩ là người đa tình. Mà tình nhân của thi-sĩ là Nàng Thơ.

Vấn theo lối nói văn hoa này, thì Nàng Thơ với thi-sĩ, hai bên phải lòng nhau, dan díu với nhau... Rồi có một ngày tốt đẹp kia, do cuộc tình duyên ấy, người ta thấy sinh nở ra những tác phẩm có điệu có vần, hoặc du dương, hùng tráng, hoặc náo nùng, buồn thảm, hoặc bông đùa ý nhị, hoặc ngô nghê, hoặc lung củng, hoặc vừa kêu vừa rống như cái thùng «tô-nô».

Xem quả mà xét cây. Vậy xem thơ cũng đoán được hình dung của Nàng Thơ. Thực là mỗi người một vẻ.

Thơ của ông Từ bộ Hứa là một đũa con xam-xám. Vậy mẫu-thân của nó hẳn là một nàng tây đen.

Nàng Thơ của ông Nguyễn-Vỹ không hay nói tiếng Việt-Nam, người cay nghiệt, chặt chẽ từng dòng từng chữ, nên đứa con của nàng không thiếu một chân, một tay nào hết. Nhưng nó phải cái ngẩn ngơ cũng như nàng.

Ông Đức Văn thì vợ phải con mẹ quê mùa, dở hơi, sống sượng. Chị chàng này chỉ biết có thơ văn như hạng Phạm Công, Cúc Hoa ở miệng bọn hát xẩm. Cũng có khi tâm hồn súc động, «nàng» cất thứ giọng lệnh võ của người nhà quê vùng bề mà ngâm rằng:

*Tách nòng hồ hững mấy nòng,
Nửa hương nường để nạnh nùng bấy nầu.*

Bởi vì nàng vừa ngớ ngẩn lại vừa ngọng.

Ông Huệ Thủy thì kết duyên với một chị có họ gần với Nàng Đông-Thị. Nghĩa là một người xấu và hay bắt chước vẻ đẹp của Tây Thi. Thấy Tây Thi nhan thì nàng cũng nhan. Nhưng Tây Thi nhan thì thêm duyên, mà nàng nhan thì người ta chết khiếp.

Nàng Thơ của ông Lan Sơn là một người hay vòi. Tôi thấy lúc nào nàng ta cũng lẻo đẻo đi lải nhải theo sau thi-sĩ, tay cầm cái mùi xoa ướt đầm, mặt thì mếu xếch mếu xác. Chẳng biết có bị thi-sĩ bạt tai cho cái nào không.

(1) Ông N. V. Vĩnh.

Đó là mây Nàng Thơ tôi được cái hân hạnh quen biết rõ trong bấy lâu nay. Còn một vài nàng tôi chưa quen, hay chỉ biết sơ qua, thì nhan sắc mập mờ, tôi phải phân vân mà tự hỏi với chàng Tú Mỡ:

*Hương trời nguyệt dằm, hoa say,
Hay là nhan sắc sánh tầy Dạ-Xoa.
Xuân mấy độ tuổi già hay trẻ,
Nàng bao cần người khỏe hay còm.
Tóc mây óng mượt đen ngòm,
Hay là đỏ bẻm như chòm râu ngô.
Mặt đầy đặn mơn mơn má đỏ,
Hay rõ bặm như tổ ong bầu?*

Xấu hay đẹp, thông minh hay đần độn, có duyên hay vô duyên, đề sau này tôi xem ở «con cái» các nàng rồi sẽ nói cho độc giả biết.

Tôi vừa nghĩ thế thì may ông Huy-Thông gửi đến tòa soạn tập thơ đầu của ông.

Nàng Thơ của Huy-Thông là một người có nhiều tình cảm, nhiều tư tưởng hay. Nàng lại là người «mẫn», ta sẽ thấy nàng sinh-sản được dòng đàn. Vậy nàng có thể tự an-ủi nàng rằng hồng đũa này, còn đũa khác.

Nói thế không phải có ý bảo tập «Yêu Đương» — đứa con đầu lòng của

Nàng Thơ Huy-Thông—là một tập thơ dở cả. Những ý-tưởng mạnh-mẽ, những tình-tử không thường, những hình-sắc lộng-lẫy hay dịu-dàng với những vẻ đẹp trong-trẻo, ngây thơ, mong-manh, tôi thấy đầy dẫy trong tập sách trên một trăm trang giấy tốt. Người thiếu-niên thi-sĩ của tôi biết cảm-súc vì cái vẻ hùng vĩ, mệnh-mông của bề bề, biết mong gửi tiếng lòng «thi-thầm lời nước mây kiêu-diễm» theo tiếng sóng, biết cùng tiếng sóng ca ngợi

«lòng kiêu-cảng không bờ bến» với «Nỗi buồn góm-ghe, niềm ngao ngán «Của một trái tim đau-dớn bởi diên cuồng».

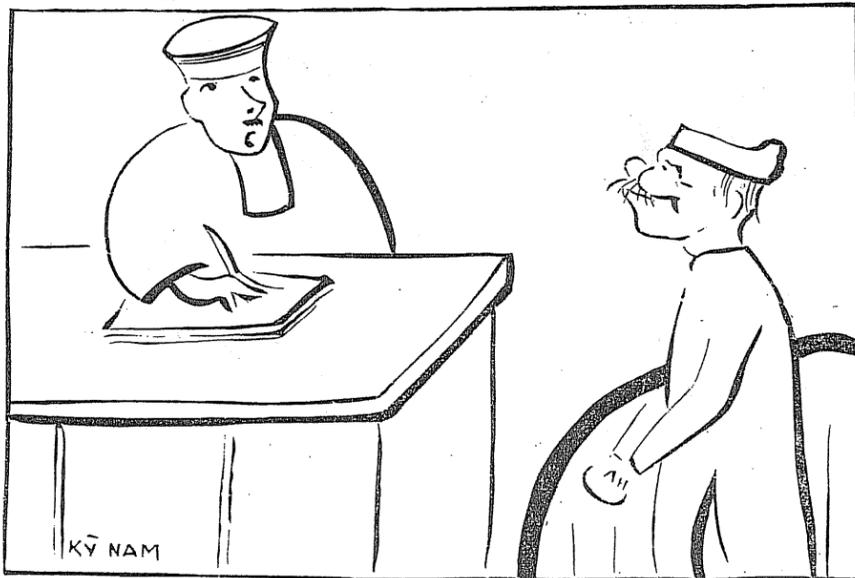
Huy-Thông biết ghi cái vẻ mơ-hồ của:

*Ngàn liễu nơi xa trong sương hồng
chìm dằm,*

biết thời khúc tiêu êm-ái dễ buồn ca những lời tự tình của người tiên bất tử thiết-tha khuyên nhủ chàng mục-dồng.

Những nỗi niềm âu-yếm, nồng-nàn và lòng yêu đương dằm-thắm của một trái tim sớm dằm-đuối vì tình, ông Huy-Thông biết đem thả vào tiếng rọng rãi của gió trên bề bạc, và thu vào trong vỏ hến nhỏ để người yêu nghe.

(xem tiếp trang 15)

ÔNG AN — Anh bị phạt ba tháng tù vì anh gửi thư bằng tem đã đóng dấu, vậy anh nói sao?

LÝ TOÉT — Bấm ngài xét cho chứ lần nào con nhận được thư của cái Ba Vàng gửi về là cũng thấy tem có đóng dấu.

NHÀ XUẤT BẢN ĐỜI NAY

HIỆN ĐÃ XUẤT BẢN

Sách của Tư Lực Văn Đoàn

Hồn bướm mơ tiên của KHÁI HUNG (nghìn thứ 4)	0\$40
Vàng và máu của THẾ LỮ (hết)	0.45
Anh phải sống của KHÁI HUNG và NHẤT LINH (nghìn thứ 2)	0.45
Nửa chừng xuân của KHÁI HUNG (nghìn thứ 5)	0.75
Giòng nước ngược của TÚ MỠ	0.50
Gánh hàng hoa của KHÁI HUNG và NHẤT LINH	0.60
Tiếng suối reo của KHÁI-HUNG	0.40
<i>Sách ngoài</i>	
Cạm bẫy người của VŨ TRỌNG PHỤNG	0.45
Đẹp của NGUYỄN CÁT TƯỜNG	0.35
ĐƯƠNG IN	
Mấy vần thơ của THẾ LỮ	1.00
Vàng và máu của THẾ LỮ (in lần thứ 2)	0.45
SỄ IN	
Hồn bướm mơ tiên (in lần thứ 3)	(in lần thứ 3)
Anh phải sống (in lần thứ 2)	(in lần thứ 2)
Giọc đường gió bụi của KHÁI HUNG	của KHÁI HUNG
Nắng thu của NHẤT LINH	của NHẤT LINH
Đời mưa gió của KHAI HUNG và NHẤT LINH	của KHAI HUNG và NHẤT LINH
Gó i tạc đạn của THẾ LỮ	của THẾ LỮ

Câu truyện nhạt để bực... mình

Mèo chuột cùng ăn

TÔI bắt được một con chuột cống. Liên nghĩ ra một kế rất riệu để làm cho con mèo của tôi và con chuột ấy thân được với nhau, thân với nhau như anh em ruột vậy. Tôi bèn làm như thế này:

— Tôi nhốt con mèo vào trong cũi. Bên cạnh cũi, tôi buộc đuôi con chuột sát xuống đất. Rồi ngày hai bữa, tôi đặt đĩa đựng món ăn vào giữa chỗ nhốt mèo, buộc chuột.

Hôm đầu, mèo ở trong cũi thò mồm ra ăn. Còn chuột thì cố nhiên là sợ mèo, không dám nhấm nháp chút đỉnh. Nhưng hôm thứ hai, vì bụng đói quá nên chuột ta cũng liều, nghĩ thầm: hãy ăn đã rồi chết thì chết. Song chú không chết, cố nhiên là chú không chết vì mèo bị nhốt trong cũi thì làm gì nổi chú. Thấy ăn cùng mâm với mèo mà không việc gì nên chuột một ngày một sinh bạo rạn, rồi nửa tháng sau coi thường hẳn mèo, đến nỗi một hôm dám giơ tay ra bắt tay ông tân khách và, hơn nữa, ghé mồm vào tận chân song sắt cũi, thì thầm nói truyện với người bạn quý.

Tôi biết là hai bác thân nhau lắm rồi, liền thả mèo ra. Mèo ta ngoe nguẩy đuô nhẩy ra ngoài cũi, hí hớn đến gần chuột. Chuột hí hớn nghênh tiếp. Còn tôi, tôi cũng hí hớn đứng ngắm sự gặp gỡ rất cảm-động của đôi bên. Mà cảm-động thực, vì chú mèo... vô chú chuột ăn thật...

KHÁI HUNG

BIỆNH HI NGUY HIỂM ẤY

Đàn ông hay đàn bà sau khi khởi bệnh lậu, giang mai hoặc mắc bệnh ấy đã lâu năm mà thấy trong mình một mồi, đau ngang lưng (bại thận) mờ mắt, ù tai, mộng tinh, rặt thịt, tiểu tiện vàng, đục, có vẩn (filaments) ướt qui đầu và như kiến đốt ở trong. Nếu không dùng: thuốc số 12 và 22 của bản hiệu, nói cả quyết rằng: mạng bệnh suốt đời. — Thực là hai thứ thuốc hiếm có. Ai có bệnh nên lại mà dùng, sẽ biết sự hiệu nghiệm của hai môn thuốc này. Số 12 giá 0\$60. Số 22 giá 1\$00.

LÊ HUY PHẠCH 12, Route Sinh Tu, Hanoi

Đại lý. — SAIGON, Dương văn Vy, 109, Rue Despague. — VINH, Nguyễn Luận, 59, Rue de la Gare. — HAIPHONG, Nam Tân, 82, Bonnal.

OMNIUM

INDOCHINOIS
5, BOULEVARD BOBILLOT, 5
HANOI

Nhà chuyên-môn đóng xe tay đã kinh nghiệm
trong 25 năm. Các ngài nên coi chừng
những xe rẻ tiền!!!

Việc PHÁP LUẬT

Muốn được việc một cách mau chóng và đỡ tốn tiền,
nên bàn trước với ông TRẦN-ĐÌNH-TRÚC Luật khoa
cử nhân một nhà chuyên môn về pháp luật đã lâu năm
(Việc kiện cáo, mua bán, chia của v. v.)

SỐ 5, HÀNG GIA CŨ. RUE DES GUIRS, HANOI (Cạnh bãi chợ Hàng Gia cũ)
BUỔI TỐI CŨNG TIẾP KHÁCH TỪ 8 ĐẾN 9 GIỜ

MAISON NHUẬN - ỨC

ARCHITECTURE
(Avant-Mètre et mètre définitif)

Mười bảy năm chuyên vẽ kiểu nhà theo luật vệ-sinh thành
phố Hanoi. Đã có bốn trăm kiểu nhà của bản-sở vẽ, mà xây
tại Hanoi và các tỉnh xin tính giá hạ.

Siège : 168, Rue Lé Lợi, 168 — HANOI
Succursale : 68, A Me Joffre — THANH-HÓA

Những hạt đậu đon

Sử học

Phụ-Nữ Tân-Văn số 271. « Trên gò
Đồng-Quang ».

Bia đá Đồng-Quang khắc mấy hàng
chữ ghi nhớ tấm lòng ái-quốc của linh
ta theo Tôn-sĩ-Nghị đánh giặc Bắc...

Không biết tác-giả học-sử ở đâu vậy
mà kỳ lạ thế! Linh ta mà lại theo tướng
Tàu, lại đánh giặc Bắc (Bắc nào?)!
Xin mời tác-giả xuống âm-ti hỏi thăm
Nguyễn-văn-Huệ.

Văn-chương quá

Thương-Mại số 5, « Duyên mộng
tương. ».

... Song lúc còn đầu xanh tuổi trẻ,
chúng tôi yêu mến nhau chỉ là vì tình
bè bạn, về cái vẻ đẹp trong gò đất.

Có lẽ, lúc trẻ, yêu nhau vì lắm quà
bánh thì đúng hơn!

Lại cũng văn chương

Văn-Học số 67, « Cái sâu của thơ »

... Văn-chương của trời đất là gió
mây, sấm chớp, điều thú, côn trùng...

Sao không là eon run, con chó, quả
trúng và con của một thê?

Tại sao?

Cũng trong bài ấy :

... Khi ta đứng trước một ngọn núi
cao xanh, hay ta bơi thuyền trên một
giòng sông nước chảy, ta không thể sao
mở miệng ra cười ha hả được...

Sao lại không cười ha hả được? Ấy
cầm?

Cái đồng hồ

Cũng vẫn bài ấy :

... Hoặc khi ta nghe tiếng hươu kêu,
để khóc, trong lòng ta cũng thấy tí-tách
giọt sầu...

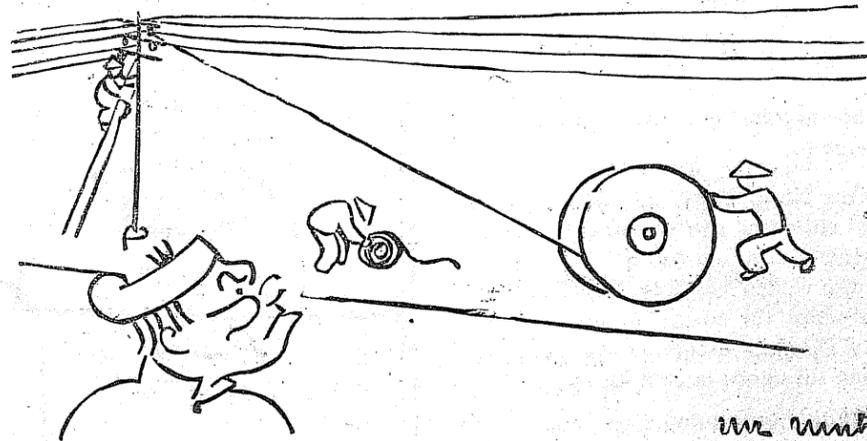
Thật là tí-ta tí-tách như cái đồng-
hồ mới lên giây vậy.

Hoa gì

Lại cũng bài ấy nữa :

... Thi ta làm thế nào mà khóc một
cách thiết tha và có ý-nghĩa một người
bạn thân tạ thế, một người vợ hiền từ
trần, hay một đứa con ta nó tự bề mất
cái hoa hy-vọng nửa chừng...

Cái hoa ấy là hoa gì vậy? Ôi! ta làm
thế nào mà viết một cách, không cần
thiết-tha, nhưng có ý-nghĩa được?

L. T. — Thật giá trị quá! bây giờ họ mới chằng giây, lúc này mình đánh
giấy thép mất tiền toi.

ĐAN BÀ ĐẸP TÂN
THỜI AI CŨNG
DUNG KEM
PHÂN SÁP
SA PHÒNG
TOKALON

AGENTS: MARON
ROCHAT ET Cie 45
B^o GAMBETTA
HANOI

MAISON TOKALON
PARIS. SOCIÉTÉ
AVIE AFRIQUE
3 RUE RICHER
PARIS

TOKALON

Nghĩ sao ?

Chưa hết bài ấy :
...*Thơ có tình-thần khi-cốt cũng như nhà có cột nhà...*

Đành vậy. Song những nhà xây bằng xi-măng cốt sắt không có cột thì bảo sao?

Ví von

Đông-Pháp số 2825, «Trận tranh đấu «...»

... *Còi dàn quân vừa rút đã thấy quả bóng liên-miên như tép nhảy, cầu thủ chạy nhanh như cái cắt...*

Thế thì cắt ăn mất tép rồi còn gì!

NHÁT ĐAO CAO

Truyện Tàu

Tiếng Dân số 756, bài «Người Tàu cũng tập tầu bay».

... « *Có trường quân hàng không cỡi 2 chiếc máy bay lên không để quan sát...* »

Viên trưởng quân hàng không mà một mình cỡi lên những hai chiếc máy bay. Thật là truyện Tàu!

Súng

Loa số 47, hài-kịch «Kế Phục Ba» của Thiết-Can, lời Trung-Trắc :

« *Nhưng ngờ đâu còn cái kế khỏa thân, cỡi giáp mà phản công, nếu biết trước phải chi cần gươm súng...* »

Đời bà Trưng đã làm gì có súng mà bà Trưng đã nói súng.

Giảm tội

T. B. T. V. số 5328, chỗ tin nói về việc giảm tội tên Giòng sử tại tòa thượng-thẩm :

«... *Cũng phiên tòa này, tòa còn đem xét vụ hiếp dâm ở Hadông và giảm tên Ng. v. Giòng xuống 3 năm tù...* »

Thế là tòa Nam-án kết tội Giòng 2 năm tù, nay Giòng lại được giảm xuống những 3 năm.

Nếu giảm độ vài lần như vậy nữa ắt Giòng bị khổ sai chung thân.

ĐẶNG BÁ LÊNH

**CUỘC ĐIEM...
MÂY NÀNG THƠ**

(tiếp theo trang 13)

Nhưng bao cái hay cái đẹp kia, tiếc thay, chỉ là những hạt trai lóng-lánh lẫn vào trong đồng đá sỏi sù-sì. Nếu ví thơ ông là bát chè thì người ăn chè là chúng ta đến thành móm hết.

Nên những lời văn đẹp-đẽ, những ý tưởng chân thực kia lại có biết bao lời, biết bao ý nôm-na, mờ tối, và kiêu-cách. Ông dùng chữ không phải là bao. Chữ dùng bạo mà đúng thì còn gì hay bằng. Đẳng này ông dùng chữ một cách quá vội-vàng, quá cầu-thả.

Những đợt sóng « *tuyệt vời* » không đời nào « *du-dương gây những dịp đàn êm-ái trên bề xanh như bọt nhạc-cồng miền tiên-giới* » được.

Lại còn những câu như :

Mỗi khi «gió bất-thình-linh» bay qua..

Xin cô đừng bước xuống thuyền ngủ trưa...

Chùm môi thồi sáo với ca vui...

Vi tình-quân tắc gĩa ngắt-ngây...

Đó là những câu trong biết bao câu thơ ở tập Yêu Đương mà tôi nhặt được. Nếu ý-tưởng rời-rào và mấy đoạn chứa-chan thi-vị trong cuốn sách của ông làm cho tôi có hy-vọng về con đường thi văn của ông, thì tôi chắc giận ông không biết chừng nào mà kể.

Tôi đọc «Yêu đương» trong một nơi tĩnh-mịch, bên những người bạn làm việc yên lặng ở gần mình... Họ thấy tôi là một người kỳ-dị-nhất trên đời, đang thích trí vui cười bỗng sinh ra bực-tức, rồi một lúc thấy vui cười, nhưng rồi lại thấy bực-tức nữa. Đó là lỗi ở ông Huy-Thông. Sao ông chẳng làm thơ dở từ đầu chi cuối để tôi vứt ngay sách ông đi có được không. Ông lại lờm tởm, len vào đó những cái hay làm tôi không nở hở.

Lêta

VIÊN-DÔNG TỒN-TÍCH HỘI

HỘI TƯ-BẢN SEQUANAISE THÀNH BA-LÊ LẬP NÊN
Công-ty vô danh hùn vốn 4.000.000 phật-lãng một phần tư đã góp rồi

Hội đặt dưới quyền kiểm-sốt của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp

Đăng-hạ Hanoi số 419

GIÚP NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN

Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul-Bert — Giáy nói số 892

Sở Quản-lý ở Saigon — 68, đường Charner — Giáy nói số 1099

BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG DÉCEMBRE 1934

Mở ngày thứ bảy 29 Decembre 1934, hồi 9 giờ 30 sáng tại sở Tổng-Cục ở số 32 phố Paul-Bert, Hanoi do ông Long chủ-tọa, ông Le-hong-Tiêm và ông Nguyen-van-Ky dự-tọa, cùng trước mặt quan Kiểm-Sát của Chính-Phủ.

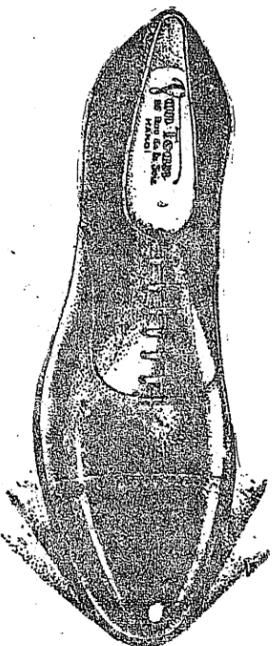
SỐ PHIẾU ĐÃ TRÚNG	DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ	Số tiền hoàn l i
17.859	Lần mở trước : Hoàn vốn hội phần Không được dự cuộc xổ số vì tiền tháng chưa đóng.	
596-B	Lần mở thứ hai: hoàn nguyên vốn	
3.093-2	M. Zenanadin, Pnompenh, đã đóng 42\$50 lĩnh về.	500\$
3.093-3	M. Tran huy Sinh, Haiphong, đã đóng 16\$00 lĩnh về	200\$
3.093-4	M. Pham van Rang, Pnompenh, đã đóng 16\$00 lĩnh về	200\$
7.555	Mme Võ thị Tư, Giadinh, đã đóng 16\$00, lĩnh về.	200\$
11.099	M. Odan, Cholon đã đóng 25\$00, lĩnh về.	500\$
14.185	Mme Nguyễn thị Sang, Tân An, đã đóng 9\$00, lĩnh về	200\$
17.926	Mme Trần thị Cam Tuyên, Dong Hoi, đã đóng 7\$00, lĩnh về	200\$
26.339	M. Nguyễn van Phuong, Hanoi, đã đóng 5\$00, lĩnh về	200\$
27.729	Mme Nguyễn thị Be, Hanoi, đã đóng 2\$00, lĩnh về.	200\$
	M Nguyễn trung Nghĩa, Rach gia, đã đóng 1\$00 lĩnh về	200\$
367	Lần mở thứ ba: khởi phải đóng tiền tháng	
3.774 B	Những người có tên sau này trúng số được lĩnh. phiếu miễn trừ, trị giá ở cột thứ hai, có thể bán lại ngay theo giá tiền kê ở cột thứ nhất:	Cột thứ nhất Cột thứ hai
13.356	M. Couadou, Saigon, đã đóng 85\$00.	534\$ 00 1000 \$
20.042	Mme Nguyễn thị Thiết, Tân an, đã đóng 37\$50.	265\$ 00 500 \$
22.563	M. Nguyễn thanh Thu, Saigon, đã đóng 8\$00.	103\$ 20 200 \$
26.147	M. Van phung Cau, Nhatrang, đã đóng 4\$	101\$ 60 200 \$
27.893	M. Nguyễn huu Tai, Phan Rang đã đóng 3\$,	101\$ 20 200 \$
	M. Vo van Lap, Sadec, đã đóng 2\$	100\$ 80 200 \$
	M. Hoang Bich, Doluong (Nghệ-an), đã đóng 2\$50	251\$ 00 500 \$

Những phiếu sau này : 596-A, 3.093, 1.3093 - 5.20, 575, 23.066, 3.774-A, 8.282, 9.301, 15.405 không được dự các cuộc xổ số vì tiền tháng chưa đóng.

Kỳ mở số sau định vào ngày thứ tư 30 Janvier 1935, tại sở Quản-lý Cochinchine-Cambodge, 68, Đường Charner, Saigon.

Món tiền hoàn lại về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Janvier 1935 định là :

5.000 \$ cho những phiếu 1000 \$ vốn
2.500 \$ » 500 \$ »
1.000 \$ » 200 \$ »

NẾU NGÀI MUỐN MUA
HÀNG TỐT, ĐẸP, GIÁ HẠ

NÊN LẠI NGAY

VẠN-TOÀN

95, PHỐ HÀNG ĐÀO — HANOI

GIẤY ĐÓNG SẴN đủ các kiểu tân thời 1934, nhiều thứ da mới rất đẹp và bền, để da tây hoặc đế cao xu, đủ các số chân từ 36 đến 42 để các ngài chọn cho được vừa ý, khỏi đau chân. Ngài nào ở xa không tiện về Hanoi xin viết thư về hỏi Catalogue 1934-1935 hoặc cho người nhà về mua hộ, nếu rộng chật không vừa ý có thể mang về đổi được cho thật bằng lòng mới thôi, bản hiệu xin vui lòng chiếu ý các quý khách. Giá từ 3\$50 trở lên. Cùng một giá, giày của bản hiệu bao giờ cũng tốt, đẹp và bền hơn mọi nơi vì bản hiệu cốt bán cho nhiều và được lòng tin cậy của quý khách. **GIẤY ĐO CHÂN** xin tùy kiêu tính giá phải chăng.

NÊN COI CHỪNG

Hiệu Cự Chung dệt áo đẹp và bền lại bán giá phải chăng nên bao giờ cũng bán chạy không mấy khi có hàng trăm lô áo cũ bán son.

Các ngài mua buôn, mua lẻ áo pull'over mà muốn được áo mới, kiêu đẹp thì chỉ nên đến hiệu Cự Chung

HIỆU DỆT CHÍNH

CỰ CHUNG

100, RUE DU COTON, HANOI

27 JANVIER 1935

Ngày nay

Tờ báo thứ hai
của Tự Lực Văn Đoàn

Tâm gương phản chiếu của đời nay
Nói đến mọi việc hiện tại
Bài vở dẫn giải, tranh ảnh chứng thực
16 trang — in đẹp
sẽ, ra số đầu

DANH SÁCH CỦA NHỮNG NGƯỜI MUA BÁO NGÀY NAY

99 Nguyễn-đức-Chi	Hai-đương	114 Ng gia Đoàn ligne	Hanoi-Haiphong	129 Đàng-thi-Lang	Lai-thiên	144 Phạm-van-Ba	Thanh-hoa
100 Tr.-v.-Canh ligne	Hanoi-Haiphong	115 Ng.-van-Lâm	Hai-đương	130 Trương-x.-Cư	Pleiku	145 Nguyễn-thê Khai	Binh-dinh
101 Cao-văn-Duyên	Hai-đương	116 Ph.-qg-Bát ligne	Hanoi-Haiphong	131 Bưu-Thang	Phúc-yên	146 Phạm-van-Hưu	Việt-tri
102 Đoàn-văn-Đang	Ninh-bình	117 Nguyễn-duy-Đại	Hai-đương	132 Đoàn-Tiên	Câmhaport	147 Ngô-huy-Van	Hanoi
103 Vu-vinh-Tuy	Ninh-bình	118 Lê-quang-Thanh	Huê	133 Nguyễn-Phu	Đông-mo	148 Dofon	Quang-binh
104 Cung-đình-Vân	Hai-đương	119 Lê-Bôn	Hanoi	134 Mai-ngọc-Tê	Vientiane	149 Ngô-ngọc-Chấn	Bảo-hà
105 Trần-vân-Đạp	Hai-đương	120 Melle Lê thi kiều	Nga Hanoi	135 Nguyễn-hưu-Tri	Tây-ninh.	150 A-Kiểm	Lạng-son
106 Ng.-dy-Xước	Hai-đương	121 Phạm-tân-Khoa	Tuyên-quang	136 Ng.-van-Thinh	Thudâumôt	151 Ng.-ngọc-Chi	Son-tây
107 Thịnh	Hai-đương	122 Lê-xuân-Phung	Thanh-hoa	137 Vu-van-Lê	Bac-kan	152 Vương-v.-Ngọc	P. Lang-thuong
108 Mai-thanh-Đông	Hai-đương	123 Ngô-ngọc-Ky	Thanh-hoa	138 Diệp-v.-Coong	Pakha	153 Phạm-gia-Lê	Thai-binh
109 Bui trong Chung	Hanoi	124 Ng.-dang-Quất	Chợ-thương	139 Melle Phan-thi	Thuận Bac-kan	154 Dương bùi Sach	Van-yên
110 Lê-khac-Phô	Hai-đương	125 Trần-van-Riêu	Qui-nhon	140 Ng.-van-Phong	Hung-yên	155 Ng.-tất-Van	Hônggay
111 Vu-huy-Thiên	Hai-đương	126 Đô-My	Savannakhet	141 Đào-quốc-An	Hung-yên	156 Đàng kiêm Nha	Thanh-hoa
112 Vu-đình-Khang	Hai-đương	117 Lưu-trong-Lai	Badon	142 Kiều-xuân-Ba	Ninh-binh	157 Đoàn-Hân	Haiphong
113 Đô-thai-Chinh	Hai-đương	128 Nguyễn-van-Lộc	Ninh-hoa	143 Nguyễn-van-Chi	Sud-Annam		(Kỳ sau nếu có chỗ sẽ đăng tiếp)

PHỤ-NỮ NƯỚC TA VỚI SỰ:

Mở mang thương-nghiệp

Muốn cho tiện việc tiếp khách hàng ở Cảng, bản hiệu có mở thêm một chi điểm TÀI XUYỀN ở hãng buôn Thái Bình Dương, số 159, phố Paul Doumer Haiphong. Vậy qui bà, qui cô ở Haiphong có cần may áo hay đặt hàng thuê, xin cứ đến chi điểm Tài Xuyen. Công việc đo cắt do Mme Ánh Tuyết, quản lý Hãng Thái Bình Dương, trông nom cũng được cần thận như bản hiệu nữ chủ nhân Mme Lê Vũ Thái tại số 16 Hàng Da, Hanoi.

COMPTOIR DE PETITES INDUSTRIES **TÀI XUYỀN**
Chuyên môn may áo tân thời Lemur và các lối hợp thời trang khác
16, Hàng Da, 16, HANOI — Số, 159 Paul Doumer, HAIPHONG

PHI-YỄN

GUỐC TÂN THỜI

NHÀ CHẾ TẠO:

PHÚC-LONG, 43, rue des Graines
(HÀNG ĐẬU) HANOI Téléphone 251

SỮA NESTLÉ

HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, vân vân
ở Trung-kỳ, Bắc-kỳ và Cao-miên

BỨC THƯ NÊN ĐỌC

Dương-Son, le 28 Août 1933

Monsieur LÊ-LÂM, chargé de l'École de Dương-Son Faifo
à Monsieur NAM THIÊN-ĐƯỜNG, Médecin à Hanoi

Thưa ngài, tôi chuyên nghề lao tâm, tinh thần hao tổn, khí huyết suy kém, ăn ngủ ít, hay nhọc mệt, đau lưng, đau mình, té chân, mỗi gối, tinh dục kém, thân thể gầy còm, tôi đã dùng hết các thuốc tây, thuốc tàu, thuốc ta, mà chẳng công hiệu gì cả, từ khi tôi dùng thứ thuốc « Bách bổ thiết huyết số 25 » của ngài, (giá 1\$50) thì thấy trong mình khỏe mạnh, tinh thần thịnh vượng, khỏi hết các bệnh, thực là thứ thuốc rất quý, tôi đã giới lời thiệu cho nhiều người dùng thứ thuốc ấy, mà đều được công hiệu cả. Vậy có mấy cảm tạ ơn ngài đã có công nghiên cứu chế ra môn thuốc rất quý ấy.

Kính thư LÊ-LÂM

Xin giới thiệu: thuốc này có bán tại Nam thiên Đường, 46 phố Phúc-kiến Hanoi Mai-Linh 62, Cầu đất Haiphong, Chi điểm 110 phố Khách Namdinh, Tân-phúc-Hòa, 80 phố Ninh-xá, Bắc ninh, Rạng Đông Việt tri, Bảo hưng Long Phú thọ, Nguyen Long Ninh binh, Vinh hưng Tường Vinh, Vinh tương Huê, Thanh Thanh 88, Pellerin Saigon và các đại lý khắp các tỉnh xứ Đông dương.